

A.2. Στοιχεία χρήσης του Λειτουργικού Συστήματος Windows XP

Ελευθέριος Αθ. Παπαθανασίου

**Καθηγητής Επιχειρηματικής Πληροφορικής.
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΕΑΕΚ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΥΦΗ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Εκπαίδευσης και Αρχικής
Επαγγελματικής Κατάρτισης

1. Εισαγωγή.....	4
1.1 Λειτουργικά συστήματα προσωπικών υπολογιστών	4
1.2. Τα Windows της εταιρείας Microsoft	6
2. Διαχείριση της επιφάνειας εργασίας.....	9
2.1 Εργασία στα Windows XP	9
2.2 Έναρξη με το κουμπί Start.....	13
2.3 Η επιλογές Turn Off Computer και Log Off	15
2.4 Η επιλογή Start menu / Programs.....	16
2.5 Η επιλογή Start Settings.....	20
2.6 Η επιφάνεια εργασίας (Desktop).....	23
3. Διαχείριση αρχείων	30
3.1 Ονόματα αρχείων.....	31
3.2 Οργάνωση των αρχείων στο δίσκο	33
3.3 Windows Explorer (εξερευνητής των windows).....	34
3.4 Δημιουργία νέων καταλόγων με τον Explorer.....	38
3.5 Αντιγραφή αρχείων	43
3.6 Διαγραφή αρχείων	46
3.7 Μεταφορά αρχείων.	47
3.8 Μετονομασία αρχείων.....	48
3.9 Εύρεση αρχείων από το δίσκο.	49
4. Άλλα χρήσιμα στοιχεία των windows	51
4.1 Ρυθμίσεις του φόντου και των χρωμάτων	51
4.2 Ο συντάκτης κειμένου Notepad.....	52
4.3 Το πρόγραμμα WordPad.....	54

4.4. Ζωγραφική.....	55
4.5. Συντήρηση συστήματος.....	56
4.6 Το Σύστημα Βοήθειας (Help) των Windows NT	57
5. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	58
5.1. Απλές Διαδικασίες με το πρόγραμμα Windows Explorer.....	58
5.2. Εξάσκηση με τον Windows XPExplorer.....	60
5.3. Εφαρμογές στον πίνακα ελέγχου	62
5.4. Ασκήσεις πρακτικής στα αρχεία	63
Βιβλιογραφία	66

1. Εισαγωγή

1.1 Λειτουργικά συστήματα προσωπικών υπολογιστών

Τα λειτουργικά συστήματα (operating systems) είναι προγράμματα που έχουν σκοπό να διεκπεραιώνουν τη συνεργασία μεταξύ του χρήστη και του υλικού του υπολογιστικού συστήματος, καθώς επίσης και μεταξύ των προγραμμάτων του χρήστη και του υλικού. Επί πλέον υποστηρίζουν και πολλές άλλες λειτουργίες, όπως η διαχείριση των πόρων του υπολογιστικού συστήματος, η εκτέλεση των προγραμμάτων, η διαχείριση των δεδομένων στα αποθηκευτικά μέσα, η διαχείριση της μνήμης, η διαχείριση των εκτυπώσεων και πολλά άλλα.

Τα σύγχρονα λειτουργικά συστήματα προσωπικών υπολογιστών έχουν εξελιχθεί σε μεγάλο βαθμό. Εκτός από τις πολύ σημαντικές δυνατότητες, πολλές από τις οποίες δεν ενδιαφέρουν το μέσο χρήστη, παρέχουν πολύ χρήσιμες ιδιότητες για κάθε χρήστη και υποστηρίζουν ένα γενικευμένο περιβάλλον χρήσης και εργασίας. Όσο οι δυνατότητες αυτές αυξάνονται, τόσο πιο δυσδιάκριτα γίνονται τα όρια ανάμεσα σε ένα απλό λειτουργικό σύστημα και σε ένα ολοκληρωμένο περιβάλλον εργασίας.

Το λειτουργικό σύστημα (operating system ή απλώς "λειτουργικό"), είναι όπως είδαμε, ένα είδος λογισμικού που αναλαμβάνει να διεκπεραιώνει τη συνεργασία του υλικού του υπολογιστή με τα προγράμματα που χρησιμοποιούμε. Επίσης υποστηρίζει το χρήστη στη διαφύλαξη των αρχείων του, στις αντιγραφές των αρχείων σε άλλα μέσα, όπως CD και DVD, την εγκατάσταση και χρήση νέων προγραμμάτων, τις εκτυπώσεις του, τη σύνδεσή του με δίκτυα υπολογιστών, τη χρήση του Διαδικτύου, ακόμα και το άνοιγμα και κλείσιμο του υπολογιστή του. Βλέπουμε δηλαδή ότι «σχεδόν τίποτα δεν γίνεται χωρίς τη μεσολάβηση του λειτουργικού συστήματος».

Για παράδειγμα, τα Windows XP και όλα τα αμέσως προηγούμενα λειτουργικά συστήματα, όπως τα Windows 2000, Windows NT και Windows 98, εκτός από τις θεωρούμενες ως βασικές λειτουργίες, όπως κειμενογράφηση, εκτυπώσεις, διαχείριση αρχείων κλπ, υποστηρίζουν την επεξεργασία εικόνας και φωτογραφίας, τη ζωγραφική, την αναπαραγωγή μουσικής, τη δημιουργία video, την έκδοση βιβλίων (desktop

publishing) και έχουν αυξημένες δυνατότητες δικτύωσης και χρήσης του Διαδικτύου καθώς και πολλά άλλα χρήσιμα στοιχεία.

Πυρήνας του λειτουργικού συστήματος

Κάθε λειτουργικό σύστημα περιλαμβάνει διάφορα τμήματα. Πρώτο από τα συστήματα αυτά, λόγω σπουδαιότητας, είναι ο πυρήνας, που είναι θεωρητικά μη «ορατός» στο χρήστη. Η σχεδίαση και υλοποίηση του πυρήνα είναι αντίστοιχη της «αρχιτεκτονικής» του επεξεργαστή, που χρησιμοποιείται από το υπολογιστικό σύστημα και καθορίζει τις πιο σημαντικές ιδιότητες του λειτουργικού συστήματος. Πιο συγκεκριμένα, η σχεδίαση του πυρήνα αντιστοιχεί στο είδος του επεξεργαστή, πχ αν είναι των 16, 32 ή 64 bit. Επίσης οι βασικές δυνατότητες του λειτουργικού συστήματος, όπως η πολυεπεξεργασία (που αναφέρεται στη δυνατότητα υποστήριξης πολλαπλών επεξεργαστών), το σύστημα αποθήκευσης, διαφύλαξης και διαχείρισης των δεδομένων και άλλα εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τις δυνατότητες του πυρήνα.

Ένα επίσης πολύ σημαντικό "τμήμα" του λειτουργικού συστήματος είναι το παρεχόμενο περιβάλλον εργασίας για τους χρήστες. Με τον όρο αυτό εννοούμε όλα όσα σχετίζονται με τις δυνατότητες αλληλεπίδρασης (ή διαδραστικότητας) μεταξύ του χρήστη και του υπολογιστή (από τα χρώματα του φόντου και την οργάνωση της επιφάνειας εργασίας στην οθόνη μέχρι τον τρόπο χειρισμού του ποντικιού και των παραθύρων). Είναι προφανές πως το περιβάλλον εργασίας δεν χαρακτηρίζει μόνο το ίδιο το λειτουργικό σύστημα, αλλά και όλες τις εφαρμογές που εκτελούνται κάτω από αυτό.

Υποστήριξη περιβάλλοντος εργασίας

Ένα άλλο επίσης σημαντικό στοιχείο του λειτουργικού συστήματος είναι το περιβάλλον εργασίας που υποστηρίζει. Το περιβάλλον εργασίας χαρακτηρίζει όλες τις εφαρμογές που εκτελούνται κάτω από το λειτουργικό σύστημα, τον τρόπο χρήσης του από τους χρήστες και ειδικότερα τη διασύνδεση με το χρήστη. Σήμερα πολλά λειτουργικά συστήματα υποστηρίζουν γραφικά περιβάλλοντα διασύνδεσης του χρήστη (Graphical User Interface - GUI), όπως τα Microsoft Windows, το Linux και το Mac OS X.

Ο τελικός χρήστης ενός λειτουργικού συστήματος έχει σήμερα στον υπολογιστή του ένα ενιαίο, εύχρηστο ολοκληρωμένο περιβάλλον εργασίας, που τον βοηθά να διεκπεραιώνει με ευχέρεια όλες τις εργασίες του. Μπορεί να χρησιμοποιεί πολλές εφαρμογές

ταυτόχρονα και να μετακινεί εύκολα τα δεδομένα του μεταξύ διαφόρων εφαρμογών, πχ από ένα πίνακα της Access, ή του Excel που υποστηρίζει επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων, στο Word για να τα παρουσιάσει με τη χρήση ενός κειμένου.

Συνοδευτικές εφαρμογές

Σε κάθε περίπτωση υπάρχουν και διάφορες συνοδευτικές εφαρμογές, οι οποίες αποτελούν το τρίτο μέρος του λειτουργικού. Αυτές οι εφαρμογές μπορεί να είναι προγράμματα επεξεργασίας κειμένου, διαχείριση υπολογιστικών φύλλων, προγράμματα επεξεργασίας εικόνας, παιχνίδια, διαχειριστές ηλεκτρονικής αλληλογραφίας και πολλά άλλα. Πάντως αν και σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να προσφέρονται μαζί με το λειτουργικό σύστημα, δεν αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του. Αυτό συμβαίνει αφού πολλά από αυτά είναι δυνατόν να μην εγκατασταθούν αν δεν τα θέλει ο χρήστης, χωρίς πρόβλημα, δεδομένου ότι το υπόλοιπο λειτουργικό σύστημα θα εξακολουθεί να λειτουργεί κανονικά.

1.2. Τα Windows της εταιρείας Microsoft

Τα Microsoft Windows είναι σήμερα, χωρίς αμφιβολία, το πιο διαδεδομένο λειτουργικό σύστημα προσωπικών υπολογιστών. Για να κατανοήσουμε τις δυνατότητές του και τη χρησιμότητά του είναι σημαντικό να αναφερθούμε στις δυο βασικές έννοιες της πληροφορικής, δηλαδή το υλικό και το λογισμικό και να εξετάσουμε τη σημασία του και προσφορά του σε σχέση με τις έννοιες αυτές. Πιο απλά ο χρήστης ενδιαφέρεται για δυο πράγματα:

- ▶ Τον εξοπλισμό, δηλαδή το υλικό (hardware) που πρέπει να διαθέτει για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του και
- ▶ Το αντίστοιχο λογισμικό (software) για τις ανάγκες του.

Και τα δύο αυτά στοιχεία είναι απαραίτητα για να λειτουργήσει ο υπολογιστής.

Στο υλικό συμπεριλαμβάνονται:

- ▣ ο επεξεργαστής,

- ❑ η μνήμη,
- ❑ οι σκληροί δίσκοι και τα άλλα αποθηκευτικά μέσα,
- ❑ η κάρτα γραφικών,
- ❑ οι κάρτες επικοινωνίας,
- ❑ οι κάρτες διασύνδεσης με όλες τις εξωτερικές μονάδες
- ❑ τα μικρόφωνα και ηχεία και πολλά άλλα

Στο λογισμικό συμπεριλαμβάνονται:

- ❑ το λειτουργικό σύστημα.
- ❑ τα διάφορα προγράμματα που χρησιμοποιούμε για την εκτέλεση συγκεκριμένων εργασιών (πχ Word, Excel, PowerPoint κλπ).
- ❑ τα προγράμματα εφαρμογών (πχ Μισθοδοσία, Λογιστική, Αποθήκη, Πελάτες, Προμηθευτές, Συστήματα υποστήριξης αποφάσεων κλπ)

Σήμερα, το λειτουργικό σύστημα Windows XP είναι το κύριο λειτουργικό σύστημα της εταιρείας Microsoft και το πιο διαδεδομένο στην κατηγορία των προσωπικών υπολογιστών. Πάντως το επόμενο λειτουργικό σύστημα που αναμένεται να καθιερωθεί και ενδεχομένως να επικρατήσει είναι το Windows Vista, που τώρα κάνει την εμφάνισή του. Στη συνέχεια θα περιγράψουμε τις βασικές διαδικασίες χρήσης του λειτουργικού Windows XP.

Ο υπολογιστής είναι εύχρηστο εργαλείο για όλους

Τα λειτουργικά συστήματα Windows εξελίχθηκαν και βασικό στόχο είχαν την απλούστερη διασύνδεσή τους με το χρήστη και τη χρήση από τον απλό χρήστη χωρίς ανάγκες ιδιαίτερων γνώσεων στην πληροφορική. Πέτυχαν δηλαδή αυτό, που πολλοί ήθελαν αλλά δεν τα κατάφερναν. «Να κάνουν τον υπολογιστή ένα εύχρηστο εργαλείο για τον κάθε ένα».

Έτσι πέρασαν από το στάδιο απομνημόνευσης εντολών από το χρήστη στο στάδιο επιλογής εντολών, μέσα από λίστες και εικονίδια με τη χρήση δεικτικών μηχανισμών, όπως το ποντίκι. Σήμερα πολλά λειτουργικά συστήματα υποστηρίζουν γραφικά περιβάλλοντα διασύνδεσης του χρήστη (Graphical User Interface - GUI). Με τη διάδοση των λειτουργικών συστημάτων αυτών, κυρίως όμως με την κυκλοφορία του πιο

διαδεδομένου λειτουργικού συστήματος τελικού χρήστη, που εμφανίστηκε ποτέ στο χώρο του λογισμικού, των Windows, αυξήθηκε η ευχρηστία τους.

Οι εκδόσεις που έχουν παρουσιαστεί από τον καιρό που τα windows κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά είναι πολλές. Το ίδιο και οι προστιθέμενες βελτιώσεις σε κάθε νέα έκδοση. Η βασική ιδέα, ωστόσο, παραμένει η ίδια: Με τα Windows, ο τελικός χρήστης έχει πλέον στον υπολογιστή του ένα ενιαίο, εύχρηστο και πλήρες περιβάλλον, που τον βοηθά να διεκπεραιώνει όλες τις εργασίες του. Μπορεί να δουλεύει πολλές εφαρμογές μαζί, να μετακινεί εύκολα τα δεδομένα από τη μια εφαρμογή στην άλλη (για παράδειγμα έναν πίνακα του Excel στο Word) να παρακολουθεί το ηλεκτρονικό του ταχυδρομείο, να εργάζεται σε ένα απομακρυσμένο σύστημα και όλα αυτά σχεδόν χωρίς περιορισμούς στις παρουσιαζόμενες ανάγκες. Το λειτουργικό σύστημα Windows XP υποστηρίζει όλα τα παραπάνω.

Σύστημα ασφάλειας

Τα windows επίσης διαθέτουν κανόνες ασφάλειας, διαφόρων επιπέδων, οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν ακόμη και από τον άπειρο χρήστη. Θα πρέπει να σημειώσουμε πάντως ότι ένα σύστημα προσωπικού υπολογιστή μπορεί να λειτουργεί ανεξάρτητα, δηλαδή μόνο του σε ένα σπίτι ή γραφείο. Μπορεί επίσης να λειτουργεί και σε ένα περιβάλλον εργασίας με πολλούς χρήστες, οι οποίοι διαθέτουν παρόμοιο εξοπλισμό, όπως γίνεται στις επιχειρήσεις. Στην περίπτωση αυτή οι κανόνες ασφάλειας είναι διαφορετικοί και το σύστημα ασφάλειας θα πρέπει να έχει διαφορετικές ρυθμίσεις. Σε κάθε περίπτωση πάντως το λειτουργικό σύστημα, με το σύστημα ασφάλειας που υποστηρίζει, έχει τη δυνατότητα να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των χρηστών.

Γενικά κάθε χρήστης μπορεί να έχει ένα λογαριασμό (account) στον οποίο το σύστημα κρατά πληροφορίες σχετικές με τα δικαιώματά του και την ταξινόμησή του σε μια συγκεκριμένη ομάδα χρηστών. Για τους λόγους αυτούς κάθε χρήστης έχει ένα όνομα (Login name) και ένα σύνθημα (password) με τα οποία αναγνωρίζεται από το σύστημα.

Οι διαδικασίες ασφαλείας σε ένα περιβάλλον πολλών χρηστών ρυθμίζονται από τον υπεύθυνο του συστήματος. Εμείς στη συνέχεια θα θεωρούμε ότι χρησιμοποιούμε ένα ανεξάρτητο υπολογιστή.

2. Διαχείριση της επιφάνειας εργασίας

Εικόνα 2.1 Παράδειγμα τυπικής οθόνης εργασίας των Windows XP

2.1 Εργασία στα Windows XP

Ένα παράδειγμα μιας τυπικής οθόνης εργασίας, που εμφανίζεται αμέσως μετά την επιτυχή πληκτρολόγηση του ονόματος και του κωδικού (συνθήματος) του χρήστη περιέχεται στην **Εικόνα 2.1**. Όπως φαίνεται, τα κύρια στοιχεία της επιφάνειας εργασίας είναι τα ακόλουθα.

Το Desktop (Επιφάνεια εργασίας)

A.2. Στοιχεία χρήσης του Λειτουργικού Συστήματος Windows XP
Ελευθέριος Αθ. Παπαθανασίου

Το Desktop (επιφάνεια εργασίας) είναι όλη η περιοχή που περιλαμβάνει τα εικονίδια, που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα προγράμματα, ή διεκπεραιώνουν κάποιες ενέργειες. Το Desktop μπορεί να διαμορφωθεί σύμφωνα με τις προτιμήσεις του χρήστη. Είναι για παράδειγμα δυνατό να μεταβληθεί το χρώμα, να εγκατασταθεί μια φωτογραφία ή ένα σχέδιο, αλλά και να προστεθούν ή να αφαιρεθούν εικονίδια προγραμμάτων.

Το κουμπι Start (έναρξη)

Το κουμπι Start βρίσκεται στο κάτω αριστερά μέρος της οθόνης. Μέσω αυτού παρέχεται πρόσβαση σε ένα σύνολο ενεργειών, όπως π.χ. η εκτέλεση προγραμμάτων. Συγκεκριμένα ανοίγει ένα μενού από επιλογές σχετικές με το ξεκίνημα προγραμμάτων, το άνοιγμα διαφόρων εγγράφων και τη χρήση των εργαλείων του συστήματος.

Το κουμπι My Computer (Ο Υπολογιστής μου)

Δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε κάθε συσκευή του υπολογιστικού συστήματος, όπως δίσκους, δισκέτες, CD, καθώς και σε όλους τους πόρους.

Το κουμπι Recycle Bin (Ο κάδος ανακύκλωσης)

Χρησιμοποιείται όπως ένας κάλαθος ακρήστων. Όσα αρχεία διαγράψουμε, δεν χάνονται ολοκληρωτικά, αλλά αποθηκεύονται στον κάδο ανακύκλωσης μέχρι να αποφασίσει ο χρήστης να τον αδειάσει, ή να σβήσει ολοκληρωτικά όσα αρχεία είναι σίγουρος ότι δεν τα χρειάζεται. Σε κάθε περίπτωση πριν από την ολική διαγραφή τους μπορούμε να τα επαναφέρουμε από τον κάδο ανακύκλωσης στην αρχική τους θέση. Αν ο χρήστης θεωρήσει ότι δεν χρειάζεται τον κάδο ανακύκλωσης μπορεί να τον καταργήσει. Επίσης μπορεί να αυξήσει ή μειώσει το χώρο που διαθέτει.

Τα εικονίδια της επιφάνειας εργασίας

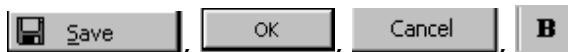
Αυτά περιλαμβάνουν τα εικονίδια των διαφόρων εφαρμογών, τα εικονίδια των φακέλων (folders ή directories) και τα εικονίδια των διαφόρων εγγράφων. Η επιφάνεια εργασίας καταλαμβάνει ολόκληρη την οθόνη του υπολογιστή.

Δυνατότητες αλλαγών της επιφάνειας εργασίας

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της επιφάνειας εργασίας των Windows XP, όπως και των άλλων εκδόσεων των Windows, είναι ο βαθμός των αλλαγών που μπορεί να κάνει ο χρήστης. Συγκεκριμένα μπορεί να χρησιμοποιήσει τις προσφερόμενες δυνατότητες ρυθμίσεων και να διαμορφώσει το περιβάλλον σύμφωνα με τις προτιμήσεις του. Οι επιλογές που προσφέρονται σε κάθε περίπτωση είναι ποικίλες.

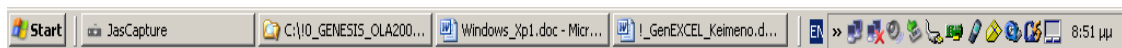
Τα κουμπιά των Windows

Όπως είδαμε οι περισσότερες ενέργειες στα windows πραγματοποιούνται με χρήση κουμπιών. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να διευκρινίσουμε ότι η χρήση της λέξης κουμπί θα αναφέρεται στη συνέχεια σε ένα εικονίδιο ή πλαίσιο, που εμφανίζεται στην οθόνη και αντιστοιχεί σε κάποια λειτουργία, ενώ η λέξη πλήκτρο θα αναφέρεται κυρίως στο πληκτρολόγιο. Έτσι οι τύποι των πλαισίων εικονιδίων που ακολουθούν όπως οι ακόλουθοι:

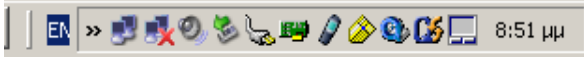

καθώς και όλοι οι παρόμοιοι θα αναφέρονται ως κουμπιά διαταγών, ή απλώς κουμπιά.

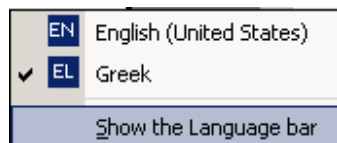
Το Taskbar (η γραμμή εργασιών)

Στο κάτω μέρος της επιφάνειας εργασίας υπάρχει η γραμμή εργασιών (taskbar), μέσω της οποίας πραγματοποιείται πρόσβαση στις περισσότερες επιλογές και δυνατότητες των Windows με χρήση του πλήκτρου ή "κουμπιού" έναρξης (κάτω αριστερά στην

οθόνη). Το Taskbar (γραμμή εργασιών) βρίσκεται στο κάτω μέρος τη οθόνης, αλλά είναι δυνατό να μετακινηθεί σε όποια από τις τέσσερις πλευρές της οθόνης επιθυμεί ο χρήστης. Στο δεξιότερο άκρο της γραμμής εργασιών, εμφανίζεται η ένδειξη της ώρας, η ένδειξη της γλώσσας (EN – EL) και άλλες ακόμη ενδείξεις σχετικές με στοιχεία του συστήματος, καθώς και εγκατεστημένα προγράμματα.

Χρησιμοποιούμενη γλώσσα

Με το συνδυασμό των τα πλήκτρων **ALT και SHIFT**, (η με άλλον αν ο χρήστης έχει επιλέξει διαφορετικό από τον προεπιλεγμένο (default) συνδυασμό μπορεί να αλλάξει η ένδειξη της γλώσσας. Όταν εμφανίζεται η ένδειξη «EN» τότε πληκτρολογούμε με λατινικούς χαρακτήρες, ενώ όταν εμφανίζεται η ένδειξη «EL» με ελληνικούς χαρακτήρες. Επίσης εμφανίζονται και άλλα εικονίδια που υποδηλώνουν ότι είναι ενεργές και άλλες εφαρμογές (πχ. προγράμματα προστασία από «ιούς»).

Εικονίδια φακέλων (Folders)

Τα λειτουργικά συστήματα των windows της Microsoft χρησιμοποιούν φακέλους για να δίνουν τη δυνατότητα στο χρήστη να οργανώνει και να αποθηκεύει τα δεδομένα του με τάξη. Αν κάνουμε διπλό αριστερό κλικ σε ένα από τα εικονίδια φακέλων, που βρίσκονται στην επιφάνεια εργασίας, θα εμφανιστούν τα περιεχόμενα του φακέλου. Ένας φάκελος είναι ουσιαστικά ένα τμήμα του δίσκου (ή γενικά κάποιου αποθηκευτικού μέσου) και μπορεί να περιέχει τόσο αρχεία, όσο και άλλους φακέλους, οι οποίοι με τη σειρά τους μπορεί να περιέχουν και άλλους φακέλους κοκ.

Εικονίδια εφαρμογών

Όπως θα δούμε στη συνέχεια κάθε εφαρμογή μπορεί να έχει το δικό της αντίστοιχο εικονίδιο, το οποίο την αντιπροσωπεύει. Η χρήση των εικονιδίων που αντιστοιχούν σε εφαρμογές είναι η ίδια με αυτή των φακέλων, δηλαδή διπλό αριστερό κλικ επάνω στο εικονίδιο. Το αποτέλεσμα βέβαια διαφέρει. Αφού πρόκειται για εφαρμογή αυτό που

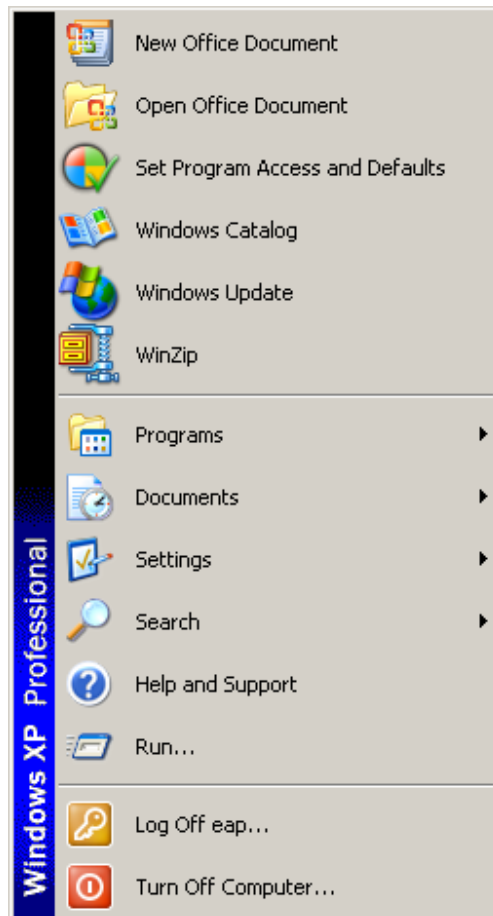
γίνεται είναι η ενεργοποίησή της και μάλιστα με συντομευμένο τρόπο (μέσω της χρήσης του εικονιδίου).

Εικονίδια εγγράφων

Αναφέρονται (εμμέσως) στα ίδια τα έγγραφα. Το διπλό αριστερό κλικ επάνω στο εικονίδιο έχει ως αποτέλεσμα το άνοιγμα του εγγράφου, αλλά μέσω του συγκεκριμένου προγράμματος. Δηλαδή αν το εικονίδιο αναφέρεται σε έγγραφο του Word, τότε θα το ανοίξει το πρόγραμμα Word, το οποίο θα κληθεί από το λειτουργικό για το σκοπό αυτό. Αν πρόκειται για έγγραφο του Excel τότε θα το ανοίξει το πρόγραμμα Excel, που θα κληθεί από το λειτουργικό σύστημα.

2.2 Έναρξη με το κουμπί Start

Το κουμπί Start , είναι ουσιαστικά το σημείο εκκίνησης μέσω του οποίου ο χρήστης των Windows XP επιλέγει και αρχίζει την εργασία του. Αφού ο χρήστης κάνει κλικ στο κουμπί αυτό, εμφανίζεται ένα μενού που μοιάζει με αυτό που περιέχεται στην **Εικόνα 2.2**. Το μενού μπορεί να είναι διαφορετικό κατά περίπτωση, δεδομένου ότι σε κάθε στοιχείο που αφορά το περιβάλλον εργασίας (user interface) των Windows υπάρχουν πολλές διαφορετικές δυνατότητες παρουσίασης.

Εικόνα 2.2 Το μενού που εμφανίζεται μετά τη χρήση του κουμπιού Start

Στο πλάι αριστερά του παραπάνω μενού εμφανίζεται η έκδοση των Windows, Windows XP Professional ή άλλη κτλ. Στο κύριο μέρος του μενού υπάρχουν μια σειρά από επιλογές: **Turn Off Computer, Log Off, Run, Help and Support, Search, Settings, Documents, Programs.**

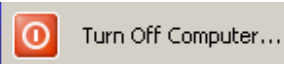
Ακριβώς πάνω από τις επιλογές αυτές υπάρχουν και άλλες αντίστοιχες με τα προγράμματα που έχουν εγκατασταθεί στο σύστημα. Πχ. οι επιλογές **New Office Document** και **Open Office Document** εμφανίζονται αν είναι εγκατεστημένο το Microsoft Office.

Από τις διάφορες επιλογές του μενού θα ασχοληθούμε αρχικά με τις **Turn Off Computer, Log Off, Settings** και **Programs.**

2.3 Η επιλογές Turn Off Computer και Log Off

Κάθε επιλογή του μενού αντιστοιχεί σε μια διαδικασία. Χρησιμοποιούμε τις επιλογές **Turn Off Computer** και **Log Off** αν για οποιοδήποτε λόγο επιθυμούμε να εγκαταλείψουμε το σύστημα. Συνήθως αυτό συμβαίνει μετά την ολοκλήρωση της εργασίας μας στο σύστημα.

Κλείσιμο του υπολογιστή (Turn Off Computer)

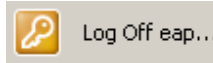

Για πολλούς χρήστες ο άμεσος τερματισμός της λειτουργίας του υπολογιστικού συστήματος απευθείας από το διακόπτη **ON / OFF** φαίνεται πρακτικός και δίνει την εντύπωση συνήθως ότι δεν δημιουργεί προβλήματα. Είναι όμως πιθανό να αποβεί και επιζήμιος. Γενικά το λειτουργικό σύστημα πρέπει να προετοιμασθεί κατάλληλα για να τερματίσει και να εκτελέσει μια ακολουθία από διαδικασίες που σε πολλές περιπτώσεις διαφέρουν, διότι εξαρτώνται από κάποιες λειτουργίες που πρέπει να γίνουν πριν από κάθε τερματισμό.

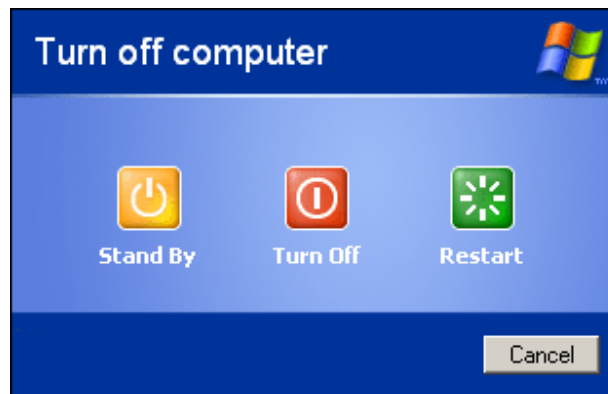
Το πλαίσιο διαλόγου αυτό περιλαμβάνει, όπως βλέπουμε, διάφορες επιλογές. Από αυτές κατά περίπτωση διαλέγουμε αυτήν που μας εξυπηρετεί. Για τερματισμό του υπολογιστικού συστήματος επιλέγουμε «**Turn Off**». Για τερματισμό και άμεση επανεκκίνηση επιλέγουμε «**Restart**». Αν το σύστημα υποστηρίζει την κατάσταση Stand By μπορούμε να την επιλέξουμε.

Για παράδειγμα μπορεί να πρέπει να καταχωρηθούν κάποια δεδομένα στους δίσκους και αν δεν γίνει η καταχώρηση να υπάρχει κίνδυνος να χαθούν. Μπορεί επίσης να απαιτούνται ενέργειες διαγραφής δεδομένων από τους δίσκους. Είναι επίσης δυνατό να διακοπεί το σύστημα από μια κρίσιμη λειτουργία η οποία να καταλήξει σε απώλεια δεδομένων. Η σωστή διαδικασία τερματισμού του συστήματος είναι καλό να πραγματοποιείται μέσω της επιλογής **Turn Off Computer**, που είναι διαθέσιμη μετά τη χρήση του **Start button**. Τότε θα εμφανιστεί ένα πλαίσιο διαλόγου όπως αυτό της **Εικόνας 2.3**.

Έξοδος του χρήστη από το σύστημα (Log Off)

Η επιλογή αυτή δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να απελευθερώσει το σύστημα και να το αφήσει διαθέσιμο για άλλο χρήστη, χωρίς να τερματίσει (σταματήσει) τη λειτουργία του. Το σύστημα θα παραμένει σε λειτουργία στην κατάσταση αυτή και θα αναμένει την είσοδο ενός νέου χρήστη, που μπορεί να είναι ο ίδιος.

Εικόνα 2.3 Πλαίσιο διαλόγου τερματισμού της λειτουργίας των windows XP

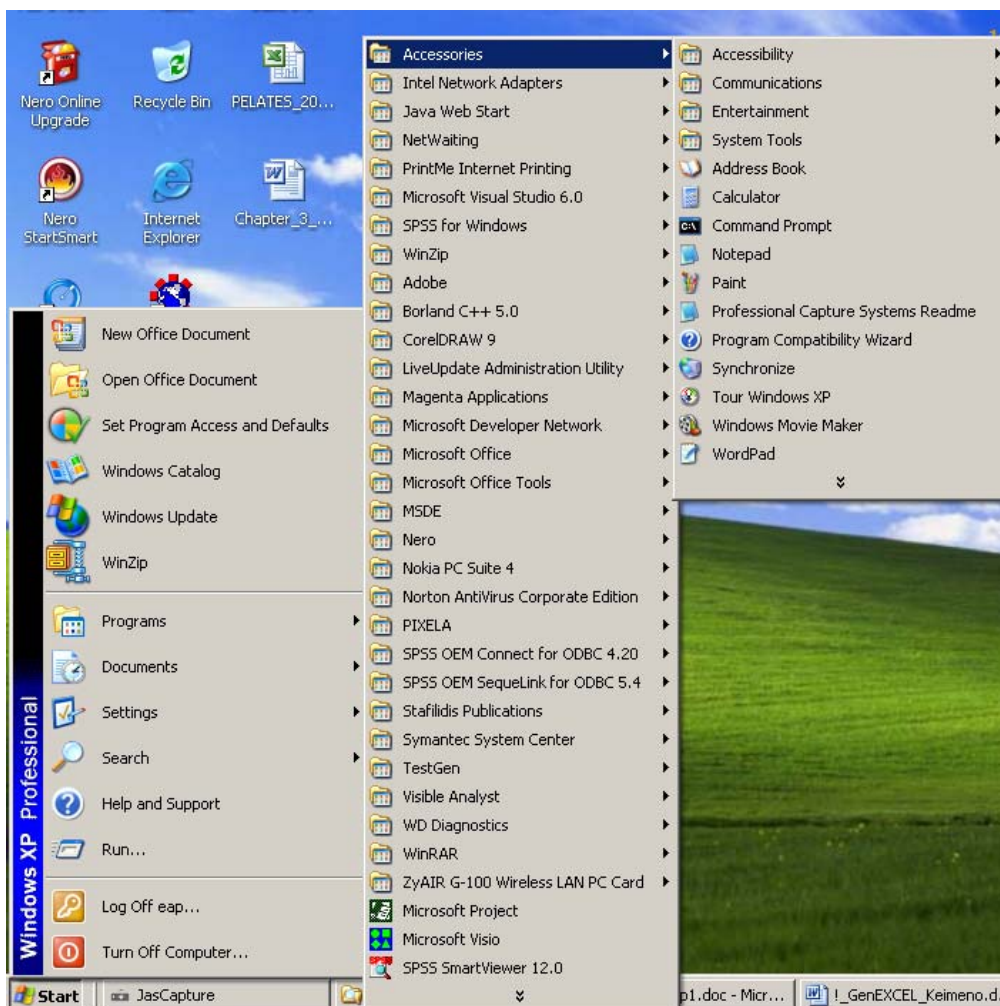
2.4 Η επιλογή Start menu / Programs

Όπως είδαμε το μενού που εμφανίζεται με το πάτημα του κουμπιού **Start** περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και την επιλογή **Programs**. Αν ο χρήστης επιλέξει την επιλογή αυτή, εμφανίζεται στη συνέχεια μια λίστα με προγράμματα τα οποία έχουν εγκατασταθεί στο σύστημα χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και άλλα εγκατεστημένα προγράμματα, που δεν περιέχονται στα μενού αυτά. Το κύριο μενού με τα διαθέσιμα προγράμματα, περιέχει συχνά και υπομενού. Για παράδειγμα ένα από τα πρώτα υπομενού που εμφανίζονται στην κύρια λίστα, αμέσως δηλαδή μετά την επιλογή **Start | Programs**, είναι το μενού **Accessories**.

Η επιλογή του μενού **Accessories** οδηγεί στην εμφάνιση ενός άλλου μενού, που περιέχει με τη σειρά του και άλλα μενού και προγράμματα, όπως φαίνεται στην **Εικόνα 2.4**. Μεταξύ των **Accessories** περιλαμβάνονται στοιχειώδη προγράμματα όπως το **Calculator**, το **Notepad** και το **Paint** (ένα απλό πρόγραμμα ζωγραφικής). Καλό θα είναι

κάθε αρχάριος χρήστης να εξερευνά μόνος του τα μενού αυτά και να εξετάζει τα εγκατεστημένα προγράμματα.

Σημειώνεται επίσης ότι όλα τα μενού παρέχουν εύκολη πρόσβαση σε προγράμματα που βρίσκονται εγκατεστημένα στον υπολογιστή και αποτελούν ένα είδος συντομεύσεων για γρήγορο εντοπισμό και εκτέλεση των προγραμμάτων. Τα προγράμματα μπορεί να βρίσκονται οπουδήποτε στους δίσκους του συστήματος. Αντί λοιπόν ο χρήστης να κάνει αναζητήσεις για την εκτέλεση ενός προγράμματος, μπορεί να χρησιμοποιήσει τα μενού που βρίσκονται κάτω από την επιλογή **Start | Programs** και να εκτελέσει το πρόγραμμα που επιθυμεί με σύντομο τρόπο.

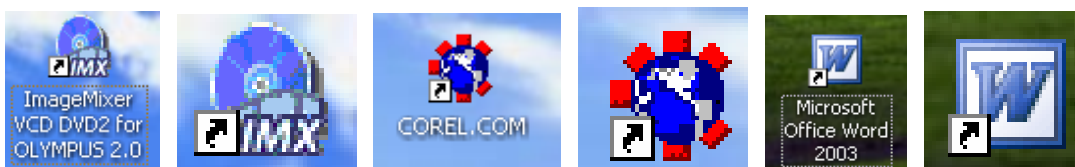
Εικόνα 2.4 Μενού μετά την επιλογή start | programs.

Όλα τα στοιχεία που βρίσκονται στο μενού **Start | Programs**, εκτός από τα ίδια τα υπομενού, αποτελούν συντομεύσεις (shortcuts) για άμεση εκτέλεση των προγραμμάτων. Οι συντομεύσεις αυτές (shortcuts) είναι πολύ εύκολο να τροποποιηθούν από το χρήστη. Συχνά μάλιστα παρατηρείται το φαινόμενο, ο χρήστης μετά από κάποιες αλλαγές να επιλέγει την εκτέλεση κάποιου προγράμματος και το λειτουργικό σύστημα να αντιδρά με μήνυμα λάθους, ότι δεν βρίσκει το πρόγραμμα.

Ο χρήστης σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γνωρίζει για κάθε πρόγραμμα που θέλει να εκτελέσει: **α)** ποιο ακριβώς είναι το πρόγραμμα που επιθυμεί να εκτελέσει, **β)** που ακριβώς βρίσκεται στους δίσκους του υπολογιστικού συστήματος, **γ)** πως να το εντοπίσει και **δ)** να μπορεί να διορθώσει την προβληματική συντόμευση (shortcut).

Συντομεύσεις (Shortcuts) υπάρχουν επίσης και στην επιφάνεια εργασίας (Desktop). Ισχύουν και στην περίπτωση αυτή τα ίδια που αναφέρθηκαν παραπάνω, για το μενού των προγραμμάτων. Μάλιστα εδώ είναι πιο εύκολο για το χρήστη να δημιουργήσει τις δικές του συντομεύσεις (shortcuts), όπως θα δούμε παρακάτω.

Οι συντομεύσεις (shortcuts) εκτέλεσης των προγραμμάτων που βρίσκονται στην επιφάνεια εργασίας, έχουν ένα μικρό βέλος στο κάτω αριστερό μέρος τους και ξεχωρίζουν από τα άλλα εικονίδια, που δεν είναι συντομεύσεις προγραμμάτων, όπως φαίνεται στην **Εικόνα 2.5**.

Εικόνα 2.5 Συντομεύσεις (shortcuts) εκτέλεσης προγραμμάτων της επιφάνειας εργασίας και σύμβολο αναγνώρισής τους

Θα πρέπει να σημειωθεί πάντως ότι και αυτό ακόμη είναι κάτι που μπορεί να τροποποιηθεί από τους χρήστες με κατάλληλες ρυθμίσεις και να έχει διαφορετική παρουσίαση. Το ίδιο ισχύει βέβαια για κάθε ιδιότητα που έχει σχέση με το γραφικό περιβάλλον των Windows και το σύνολο του περιβάλλοντος των χρηστών (User Interface).

Ο χρήστης θα πρέπει να εξοικειωθεί στη χρήση των εικονιδίων τα οποία συνδέονται συνήθως είτε **α)** με κάποια εφαρμογή είτε **β)** με κάποιο αρχείο δεδομένων. Στην πρώτη περίπτωση, με διπλό κλικ στο εικονίδιο ξεκινά η σχετική εφαρμογή. Στη δεύτερη, ανοίγει το αρχείο (δηλαδή διαβάζεται) μέσω της αντίστοιχης εφαρμογής.

Τέλος, υπάρχει η περίπτωση ένα εικονίδιο να είναι ένας σύνδεσμος προς κάποιο κατάλογο (περιοχή ή φάκελο) που περιέχει αρχεία. Η μορφή κάθε εικονιδίου φανερώνει συνήθως και το είδος του αρχείου ή της λειτουργίας που επιτελεί. Για παράδειγμα, το εικονίδιο ενός αρχείου κειμένου (txt) είναι ένα μπλοκ σημειώσεων, ενώ ένα αρχείο ήχου εμφανίζεται συνήθως με το εικονίδιο ενός ηχείου.

Μια λεπτή διαφορά που θα πρέπει να τονιστεί στο σημείο αυτό είναι αυτή μεταξύ ενός "κανονικού" εικονιδίου και ενός εικονιδίου συντόμευσης. Το πρώτο αποτελεί όντως ένα αρχείο, φάκελο ή εφαρμογή που βρίσκεται μέσα στο φάκελο που το βλέπουμε. Αν διαγραφεί, χάνονται τα αντίστοιχα δεδομένα από το σκληρό δίσκο. Αντίθετα η συντόμευση είναι απλώς ένας σύνδεσμος με το πραγματικό αρχείο ή φάκελο, ένας "δείκτης" που οδηγεί σε αυτό. Το πραγματικό αρχείο (ή φάκελος) μπορεί να βρίσκεται σε διαφορετικό φάκελο από τη συντόμευση -ή ακόμη και σε άλλο υπολογιστή! Σβήνοντας τη συντόμευση, το αρχείο (ή ο φάκελος) στο οποίο αυτή οδηγεί παραμένει άθικτο. Το πλεονέκτημα των συντομεύσεων είναι ότι μας επιτρέπουν την άμεση πρόσβαση στους φακέλους και τα αρχεία που χρησιμοποιούνται, χωρίς να χρειάζεται μετακίνηση και χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος να διαγραφούν κατά λάθος. Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι στο κάτω μέρος του καθενός αναγράφεται ένα όνομα, αυτό του αρχείου, της εφαρμογής ή του φακέλου που συμβολίζει. Για να "ενεργοποιηθεί" ένα εικονίδιο κάνουμε διπλό κλικ επάνω του.

Ένα ιδιαίτερο εικονίδιο που εμφανίζεται στην επιφάνεια εργασίας και δεν σβήνεται είναι ο

Κάδος ανακύκλωσης

recycle bin. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα directory

(περιοχή ή φάκελο) στο οποίο αποθηκεύονται προσωρινά τα αρχεία που διαγράφονται, ώστε να μπορούν να ανακτηθούν όταν και αν υπάρξει ανάγκη. Ένα διπλό κλικ επάνω στον κάδο ανακύκλωσης εμφανίζει τα περιεχόμενά του. Το δεξί κλικ επάνω στον κάδο ανακύκλωσης δίνει τη δυνατότητα στο χρήστη να τροποποιήσει τις ρυθμίσεις του, μεταβάλλοντας για παράδειγμα τη χωρητικότητά του.

2.5 Η επιλογή Start | Settings

Μέσω της επιλογής αυτής ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να τροποποιήσει τις διάφορες ρυθμίσεις του συστήματος.

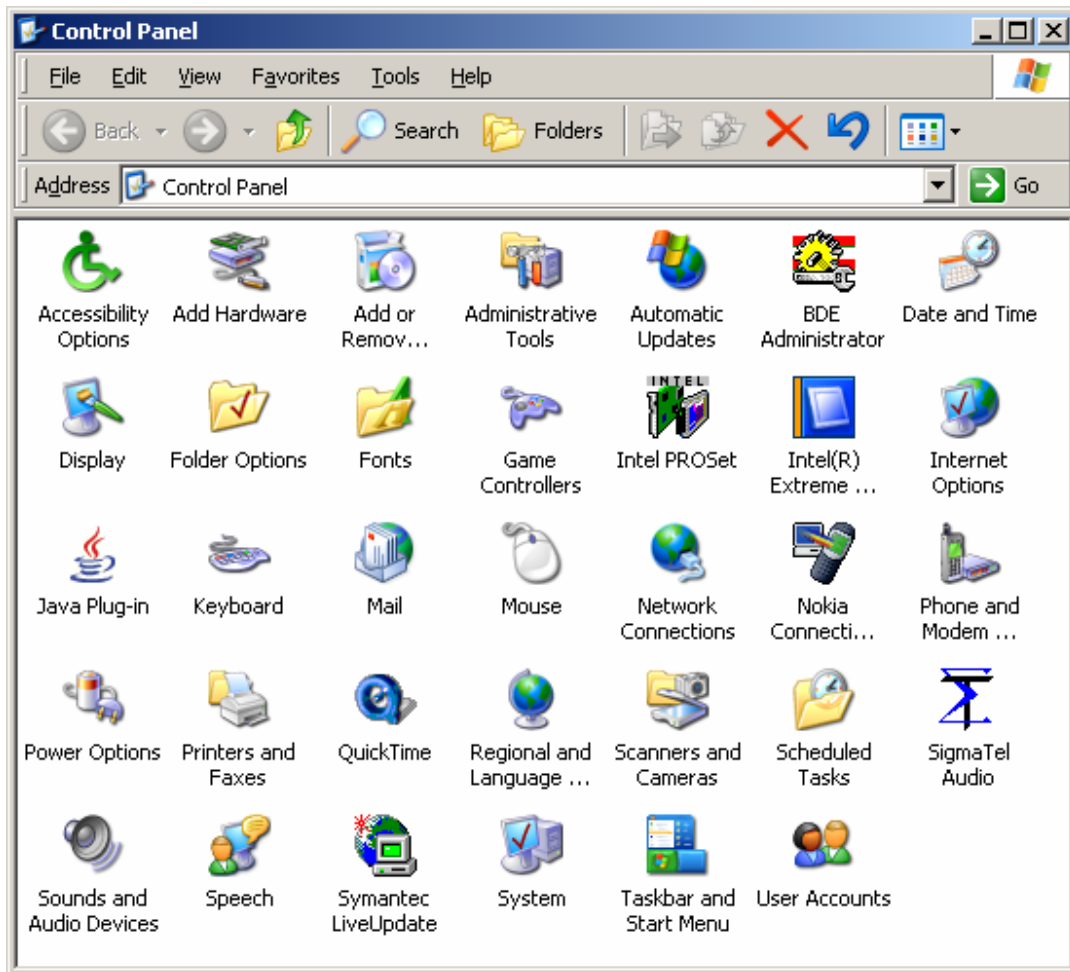
Εικόνα 2.6 Μενού μετά την επιλογή Start | Settings

Το μενού που εμφανίζεται μετά την επιλογή **Start | Settings** περιλαμβάνει τις εξής επιλογές:

- ▶ Control Panel (Πίνακας ελέγχου, με Ρυθμίσεις για όλο το σύστημα),
- ▶ Network Connections (Συνδέσεις δικτύων)
- ▶ Printers and Faxes (Ρυθμίσεις για εκτυπωτές και fax),
- ▶ Taskbar & Start menu (Ρυθμίσεις για την επιφάνεια εργασίας και το ίδιο το Start menu).

Είναι επίσης δυνατό να υπάρχουν και άλλες επιλογές, που εξαρτώνται από τα εγκατεστημένα προγράμματα.

Το control panel (πίνακας ελέγχου) αποτελεί για το περιβάλλον των Windows, το κέντρο διαχείρισης και ελέγχου του υπολογιστικού συστήματος, τόσο από απόψεως υλικού όσο και λογισμικού (**Εικόνα 2.6**). Μέσω των μηχανισμών διαχείρισης ελέγχου που υποστηρίζει το control panel, μπορούμε με απλό τρόπο (αλλά πάντα σε εξάρτηση με το επίπεδο εμπειρίας και γνώσεων που διαθέτουμε) να πραγματοποιήσουμε ρυθμίσεις. Οι ρυθμίσεις αυτές μπορεί να έχουν σχέση με το περιβάλλον εργασίας, με θέματα του υλικού και λογισμικού, με εγκαταστάσεις νέων προγραμμάτων, οδηγών των διαφόρων περιφερειακών συσκευών και ελέγχων λειτουργίας.

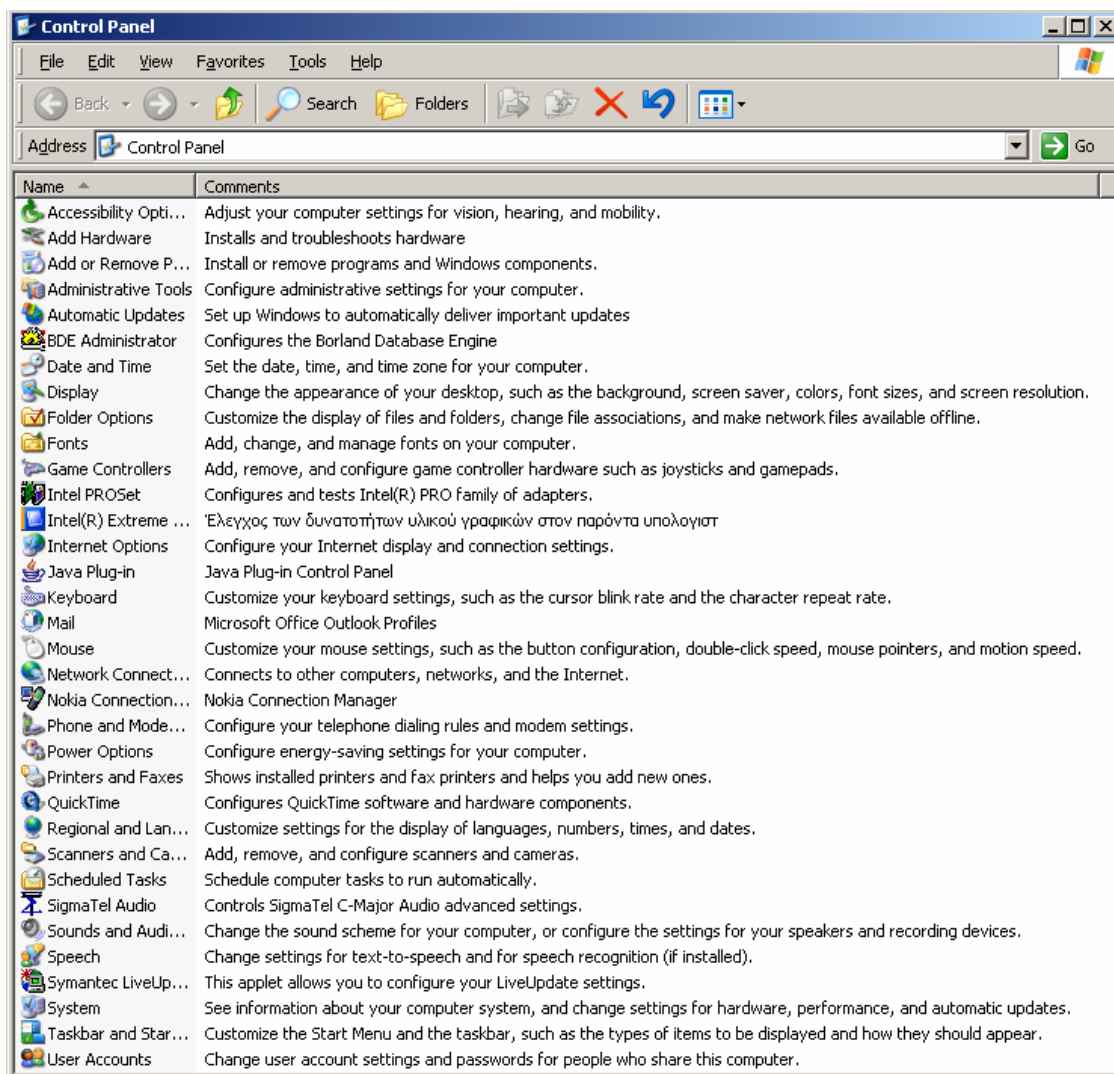

Εικόνα 2.6 Το control panel (πίνακας ελέγχου)

Το Control Panel, είναι το κέντρο διαχείρισης και ελέγχου του υπολογιστικού συστήματος. Θα πρέπει στο σημείο αυτό να επισημανθεί, ότι παρόμοιο Control Panel υπάρχει σχεδόν σε όλα τα προηγούμενα λειτουργικά συστήματα της Microsoft, όπως πχ. στα Windows 2000, στα Windows 98, στα Windows NT κλπ.

Η χρήση του Control Panel δεν είναι εύκολη για κάθε χρήστη, αλλά γι' αυτούς που διαθέτουν σχετική εμπειρία. Υπάρχουν πάντως αρκετές απλές ρυθμίσεις, που δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη δυσκολία και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους νέους χρήστες.

Ένας διαφορετικός τρόπος παρουσίασης του control panel με σύντομη περιγραφή κάθε επιλογής περιέχεται στην **Εικόνα 2.6**.

Εικόνα 2.6 Το control panel (πίνακας ελέγχου) με λεπτομέρειες χρήσης

Μια από τις απλές ρυθμίσεις που μπορούν να γίνουν μέσω του control panel αναφέρεται

στην οθόνη του υπολογιστή και επιλέγεται με το εικονίδιο Display . Η επιλογή

Display

αυτή θα αναλυθεί στη συνέχεια, στο τμήμα για το Desktop, επειδή είναι άμεσα συνδεδεμένη με αυτό.

Η επιλογή «προσθαφαίρεση προγραμμάτων – Add or remove programs» χρησιμοποιείται για την προσθήκη και κυρίως για την αφαίρεση εφαρμογών από το σύστημα, χωρίς τον κίνδυνο να μείνουν περιττά αρχεία στο σκληρό δίσκο ή να διαγραφούν κατά λάθος κάποια απαραίτητα αρχεία για άλλες εφαρμογές. Εκτός αυτού, η "Προσθαφαίρεση

προγραμμάτων" που δίνει τη δυνατότητα να προσθέσουμε στοιχεία των Windows που παραλείφθηκαν στην αρχική εγκατάσταση, ενώ ενσωματώνει τη λειτουργία Windows Update, μέσω της οποίας γίνεται η ενημέρωση του λειτουργικού συστήματος.

2.6 Η επιφάνεια εργασίας (Desktop)

Το desktop είναι η ορατή επιφάνεια της οθόνης των windows, που προσφέρεται για εργασία. Συνήθως το desktop περιέχει ένα αριθμό εικονιδίων. Τα εικονίδια αυτά, όπως προαναφέρθηκε, ενδέχεται να είναι είτε Shortcuts εγκατεστημένων προγραμμάτων, είτε εικονίδια που σχετίζονται με το σύστημα, ή ακόμη Shortcuts διαφόρων αντικειμένων, που έχουν δημιουργηθεί από το χρήστη. Όλες οι συντομεύσεις προγραμμάτων (shortcuts), ανεξάρτητα από το ποιος τα έχει δημιουργήσει, έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό το βέλος στο κάτω αριστερό μέρος τους και με τον τρόπο αυτό ξεχωρίζουν από τα υπόλοιπα εικονίδια.

Διαμόρφωση της επιφάνειας εργασίας

Ένα χαρακτηριστικό που έχουν πολλά προγράμματα των Windows είναι το εξής:

Αν ο χρήστης κληθεί να κλικ πάνω από ένα αντικείμενο, όπως ένα εικονίδιο, τότε θα παρουσιασθεί ένα πλαίσιο με πληροφορίες για το αντικείμενο.

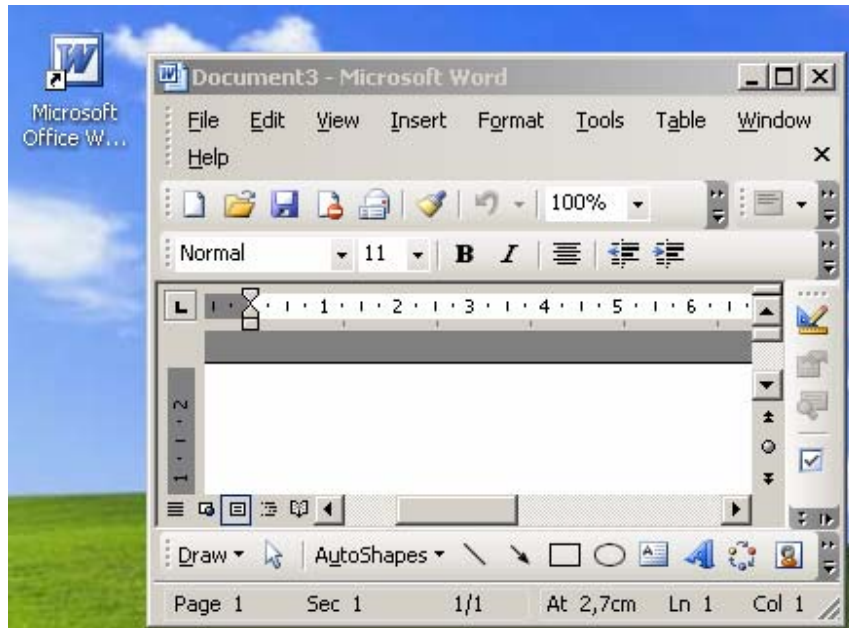
Αν τοποθετήσει το ποντίκι στο αντικείμενο και κάνει απλό αριστερό κλικ, τότε μπορεί να επιλέξει το αντικείμενο (**Εικόνα 2.7**). Το επιλεγμένο αντικείμενο ξεχωρίζει από τον έντονο χρωματισμό της ετικέτας με τα στοιχεία του.

Αν τοποθετήσει το ποντίκι στο αντικείμενο και κάνει διπλό αριστερό κλικ, τότε θα χειρισθεί το αντικείμενο (**Εικόνα 2.8**).

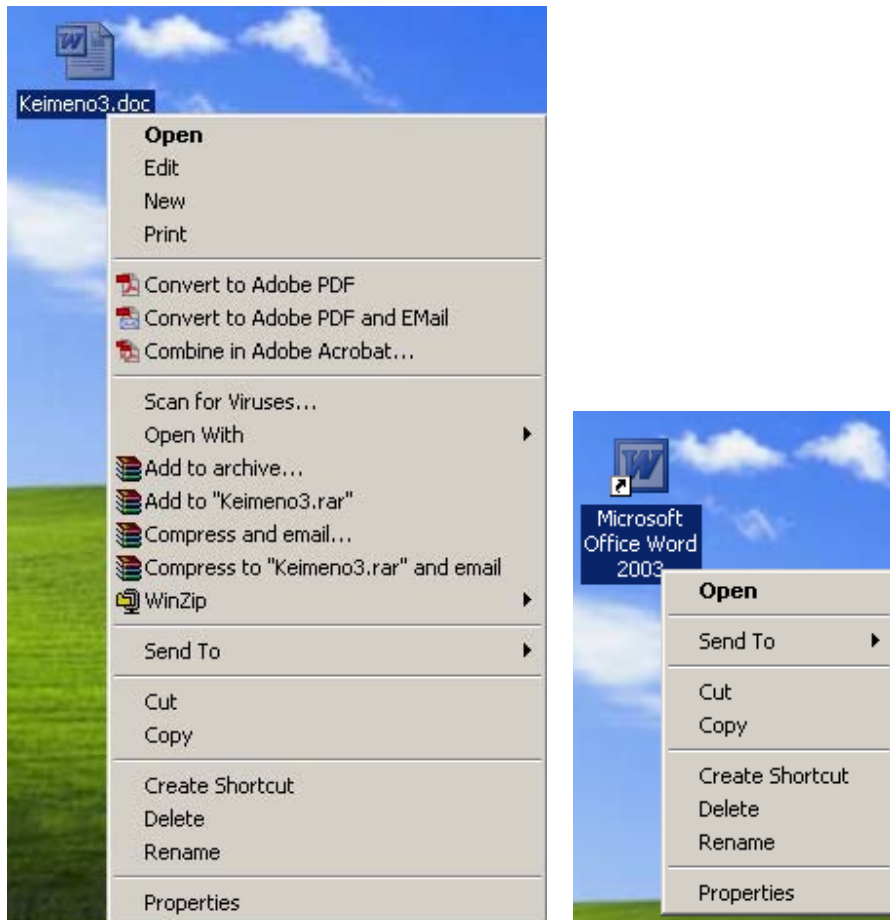

Εικόνα 2.7 Επιλεγμένα αντικείμενα

Αν ο χρήστης κυλήσει το ποντίκι πάνω από ένα αντικείμενο, πχ ένα εικονίδιο και κάνει δεξί κλικ, τότε θα εμφανισθεί ένα μενού, που ονομάζεται **pop-up menu** και παρουσιάζει διάφορες πληροφορίες χρήσης και τις ιδιότητες (properties) του αντικειμένου (**Εικόνα 2.9**). Από τα εμφανιζόμενα πλαίσια διαλόγου ο χρήστης μπορεί να κάνει στη συνέχεια επιλογές.

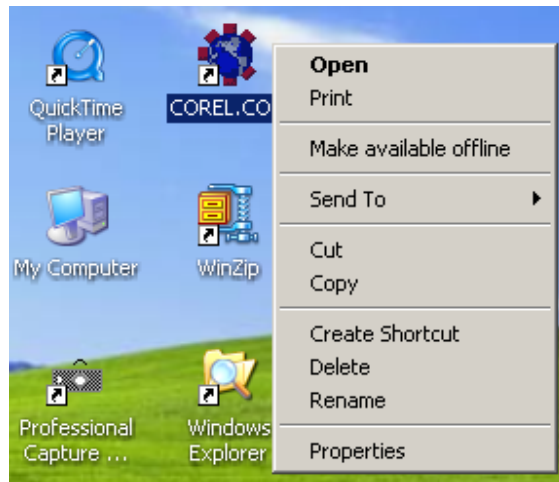
Εικόνα 2.8 Χειρισμός αντικειμένου με διπλό αριστερό κλικ (στη ουσία άνοιγμα του προγράμματος word)

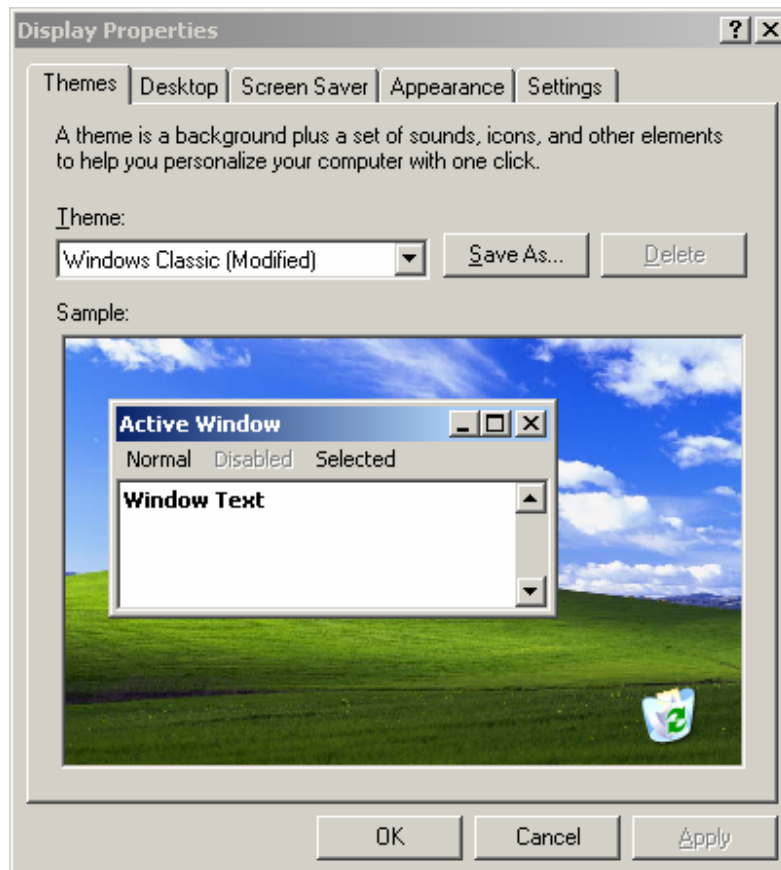
Εικόνα 2.9 Δεξί κλικ στα αντικείμενα και παρεχόμενη πληροφορία (για ένα αρχείο του word και το ίδιο το πρόγραμμα word)

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα όλων των παραπάνω αποτελεί το ίδιο το Desktop. Όπως είδαμε, οι ρυθμίσεις που το αφορούν είναι κανονικά προσπελάσιμες μέσω του Control Panel.

Όταν το ποντίκι βρίσκεται υπεράνω της επιφάνειας εργασίας (Desktop) και όχι υπεράνω ενός εικονιδίου, τότε με δεξί κλικ θα εμφανισθεί ένα από το αναδυόμενο (pop-up menu) με πληροφορίες και επιλογές (**Εικόνες 2.10**). Αν επιλέξουμε στη συνέχεια, την επιλογή Properties (συνήθως τελευταία επιλογή), τότε θα ανακληθεί στην επιφάνεια το πλαίσιο των ρυθμίσεων της οθόνης (Display Properties), όπως φαίνεται στις **Εικόνα 2.11**.

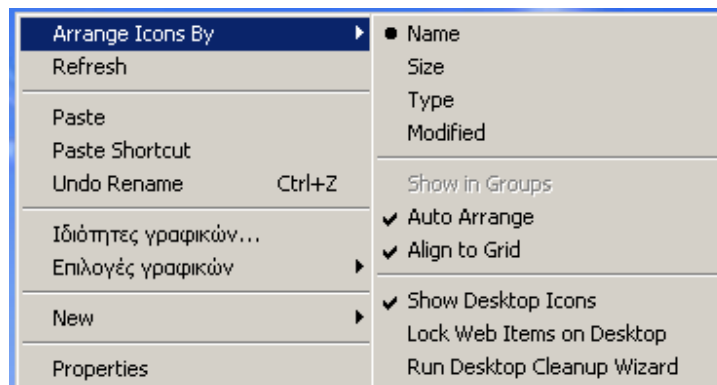
Εικόνα 2.10 Δεξί πλήκτρο στην επιφάνεια εργασίας και αναδυόμενο μενού

Εικόνα 2.11 Πλαίσιο ρυθμίσεων της οθόνης (Display Properties)

Μέσα από το τελευταίο πλαίσιο διαλόγου ο χρήστης μπορεί, να τροποποιήσει την επιφάνεια εργασίας του, σύμφωνα με τις επιθυμίες του. Για παράδειγμα, έχει τη δυνατότητα να τοποθετήσει μια φωτογραφία, ένα σχέδιο κλπ.

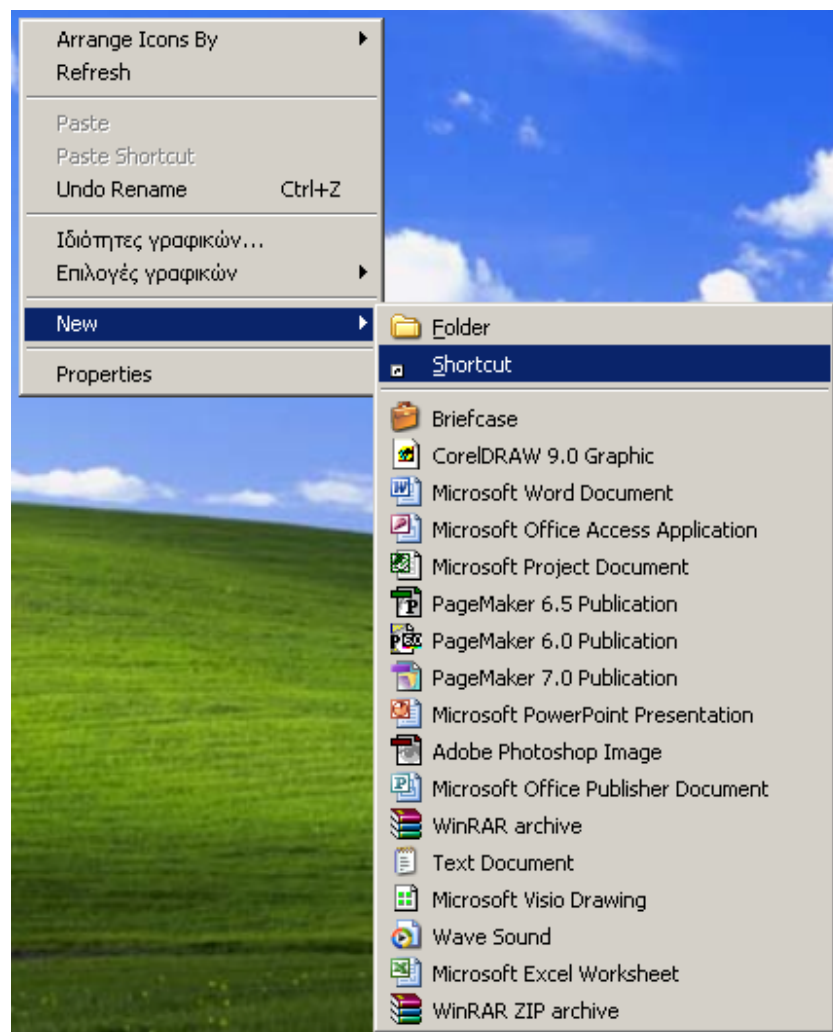
Στο αναδυόμενο μενού (pop-up menu), που εμφανίζεται με δεξί κλικ του ποντικιού στην επιφάνεια εργασίας, υπάρχουν και άλλες επιλογές όπως η **Arrange Icons By** (Εικόνα 2.12).

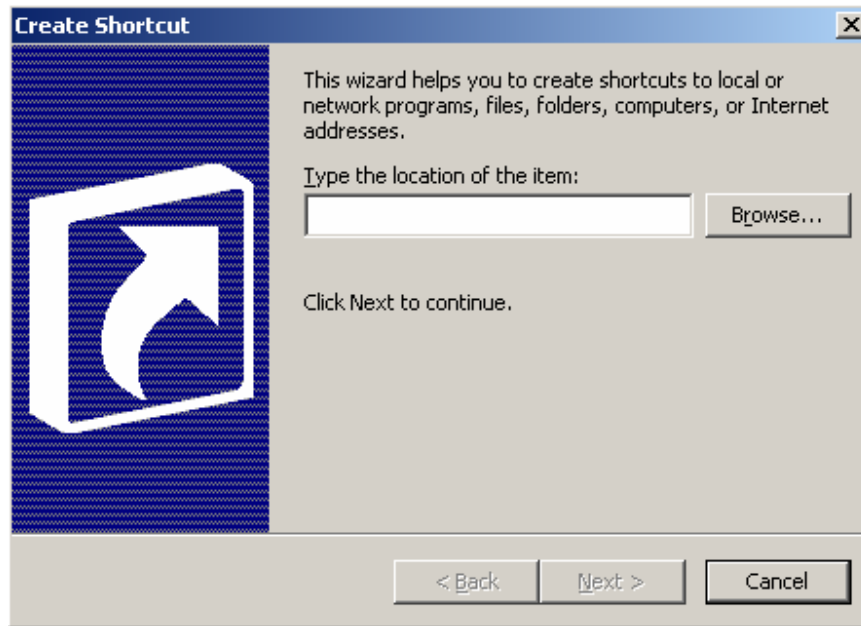
Εικόνα 2.12 Άλλες επιλογές από το αναδυόμενο μενού (της επιφάνειας εργασίας)

Άλλη επιλογή είναι η **New**, μέσω της οποίας δίνεται η δυνατότητα στο χρήστη να δημιουργήσει διάφορα αντικείμενα, μεταξύ των οποίων και οι δικές του συντομεύσεις προγραμμάτων και άλλων αντικειμένων, όπως εικόνων, μουσικών θεμάτων κλπ.

Η επιλογή **New | Shortcut** εμφανίζεται το πλαίσιο διαλόγου της **Εικόνας 2.13**. Στο πλαίσιο αυτό ο χρήστης πρέπει να προσδιορίσει ακριβώς τη θέση της περιοχής, που ποία περιέχει το πρόγραμμα, ή το αντικείμενο που θέλει να συσχετίσει με το shortcut που δημιουργεί. Θα πρέπει όμως να χρησιμοποιήσει πλήρη στοιχεία προσδιορισμού της θέσης, τα οποία θα περιλαμβάνουν υπόδειξη δίσκου και καταλόγου (folder). Ο ακριβής προσδιορισμός είναι απαραίτητος και χωρίς αυτόν δεν είναι δυνατή η συνέχεια της διαδικασίας.

Εικόνα 2.13 Επιλογή New | Shortcut

Εικόνα 2.14 Πλαίσιο διαλόγου δημιουργίας (συντόμευσης) Shortcut

3. Διαχείριση αρχείων

Μια από τις πολύ σημαντικές διαδικασίες που εκτελούνται από τα λειτουργικά συστήματα είναι η δυνατότητα που παρέχουν στους χρήστες να διαχειρίζονται τα αρχεία τους. Τα πληροφοριακά δεδομένα και τα προγράμματα και κάθε τι που μπορεί να τα συνοδεύει καταχωρούνται στα αποθηκευτικά μέσα των υπολογιστικών συστημάτων ως αρχεία (files). Στα αποθηκευτικά μέσα περιλαμβάνονται οι μαγνητικοί δίσκοι, σκληροί ή εύκαμπτοι, οι μαγνητικές ταινίες σε διάφορες τεχνολογίες, οι οπτικοί δίσκοι, καθώς και τοπικοί δίσκοι που είναι άμεσα συνδεδεμένοι στο υπολογιστικό σύστημα ή απομακρυσμένοι αν το σύστημα είναι συνδεδεμένο σε δίκτυο.

Τα πληροφοριακά δεδομένα καταχωρούνται στα αποθηκευτικά μέσα, με τον ίδιο τρόπο που καταχωρούνται και στη μνήμη των υπολογιστικών συστημάτων. Καταχωρούνται ως ακολουθίες δυαδικών ψηφίων (bits) ή καλλίτερα ως ακολουθίες από bytes. Το Byte είναι μονάδα πολλαπλάσια του bit (1 byte = 8 Bits).

Ένα αρχείο μπορεί να είναι ένας κατάλογος προϊόντων, μια λίστα από πελάτες, ένα κείμενο, μια ή περισσότερες εικόνες, φωτογραφίες, αρχιτεκτονικά σχέδια, ηχητικά θέματα μουσικά ή άλλα, όπως διάλογοι ή μελωδίες, ή ακόμη και προγράμματα. Σε κάθε περίπτωση πάντως το αρχείο καταχωρείται ως μια ακολουθία από bytes.

Αφού όλα τα αρχεία καταχωρούνται στα αποθηκευτικά μέσα ως ακολουθίες από bytes, είναι φανερό ότι με τη μορφή αυτή που είναι καταχωρημένα δεν διαφέρουν μεταξύ τους. Αυτό που ενδιαφέρει πάντως, από την άποψη της διαχείρισης των αρχείων από τα λειτουργικά συστήματα, είναι συγκεκριμένες ιδιότητες. Σύμφωνα με τα παραπάνω, κάθε αρχείο έχει συγκεκριμένες ιδιότητες, όπως το όνομά του, το μέγεθος του, που μετράται σε bytes, την ημερομηνία και την ώρα δημιουργίας του κλπ. Οι ιδιότητες όμως που αποδίδονται στα αρχεία δεν είναι οι ίδιες γενικά σε όλα τα λειτουργικά συστήματα. Έτσι άλλα λειτουργικά συστήματα φαίνεται να αποδίδουν στα αρχεία περιορισμένες πληροφορίες, ενώ άλλα χρησιμοποιούν περισσότερες.

3.1 Ονόματα αρχείων

Κάθε αρχείο για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί θα πρέπει να έχει ένα όνομα. Τα ονόματα των αρχείων αποτελούνται συνήθως από δύο μέρη τα οποία χωρίζονται με μια τελεία (.). Το τμήμα που προηγείται της τελευταίας τελείας είναι ουσιαστικά το όνομα του αρχείου ενώ το τμήμα που την ακολουθεί ονομάζεται επέκταση (ή κατάληξη ή προέκταση). Στο σημείο αυτό θα πρέπει να πούμε ότι μπορεί να χρησιμοποιηθούν περισσότερες από μια τελείες στο όνομα ενός αρχείου. Η τελευταία όμως είναι αυτή που διαχωρίζει το πρώτο μέρος του ονόματος του αρχείου από την επέκτασή του.

Το όνομα ενός αρχείου είναι κάτι που επιλέγεται από το δημιουργό του. Ο χρήστης θα πρέπει να φροντίζει ώστε τα ονόματα που επιλέγει για τα αρχεία που δημιουργεί να τον βοηθούν και να του υπενθυμίζουν τα περιεχόμενα των αρχείων. Οι καταλήξεις από την άλλη πλευρά τοποθετούνται συνήθως αυτόματα από το πρόγραμμα δημιουργίας του κάθε αρχείου. Έτσι άμεσα μπορούμε να γνωρίζουμε πιο πρόγραμμα θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε για να επεξεργαστούμε τα περιεχόμενα του αρχείου μας όταν αυτό είναι απαραίτητο. Ταυτόχρονα, και το λειτουργικό σύστημα μπορεί να συσχετίσει το αρχείο μας με το πρόγραμμα δημιουργίας του. Όταν λοιπόν θέλουμε να επεξεργαστούμε ένα αρχείο (αφού το εντοπίσουμε με τη χρήση του Windows Explorer) αρκεί να κάνουμε ένα διπλό κλικ πάνω του με το ποντίκι. Το λειτουργικό, με βάση την κατάληξη, θα εντοπίσει το κατάλληλο πρόγραμμα που μπορεί να επεξεργαστεί το αρχείο, θα το ξεκινήσει και θα φορτώσει το αρχείο μας επιτρέποντάς μας άμεσα την επεξεργασία του.

Στον πίνακα της **Εικόνα 3.1** δίνονται οι συχνότερες καταλήξεις που θα συναντήσετε, οι τύποι των αρχείων στα οποία αυτές αντιστοιχούν, και τα προγράμματα που συνήθως διαχειρίζονται τα αντίστοιχα αρχεία αυτά:

ΑΡΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ		
Επέκταση	Τύπος Αρχείου	Πρόγραμμα (τα πιο συνηθισμένα)
.doc	Κείμενο	Πρόγραμμα MS Word
.xls	Φύλλο Εργασίας	Πρόγραμμα MS Excel
.ppt	Παρουσίαση	Πρόγραμμα MS PowerPoint
.pdf	Κειμένο	Πρόγραμμα Acrobat Reader
.html	Ιστοσελίδα	MS Frontpage MS Internet Explorer Netscape Navigator
.bmp, .jpg, .gif	Εικόνα	MS Paint Photoshop PaintShop, ...
.exe	Εφαρμογή	Την κατάληξη αυτή έχουν όλα τα προγράμματα.

Εικόνα 3.1 Επεκτάσεις ονομάτων αρχείων με συχνή χρήση

Στις διαδικασίες αντιγραφής, μετακίνησης, αναζήτησης, διαγραφής δεν είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθεί το πλήρες όνομα ενός αρχείου. Το λειτουργικό σύστημα μας δίνει τη δυνατότητα να χρησιμοποιούμε δύο χαρακτήρες ως μπαλαντέρ (wild characters). Η χρήση τους γενικά διευκολύνει πολύ τις παραπάνω λειτουργίες.

Ο χαρακτήρας ? (λατινικό ερωτηματικό)

Ο χαρακτήρας ? (λατινικό ερωτηματικό) μπορεί να αντικαταστήσει **ένα** οποιονδήποτε χαρακτήρα. Έτσι, αν πληκτρολογήσουμε: **a???e??** αναφερόμαστε σε όλα τα αρχεία το όνομα των οποίων **a)** αποτελείται από τέσσερα (4) γράμματα **β)** αρχίζει από το αγγλικό γράμμα a ακολουθούμενο οποιουδήποτε άλλους τρεις χαρακτήρες.

Επιπλέον, η κατάληξη τους **a)** αποτελείται από τρία (3) γράμματα **β)** αρχίζει από το γράμμα e ακολουθούμενο από οποιουδήποτε άλλους δύο χαρακτήρες

Ο χαρακτήρας * (αστερίσκος)

Ο χαρακτήρας * (αστερίσκος) αντικαθιστά μηδέν (0) ή περισσότερους χαρακτήρες. Έτσι, αν πληκτρολογήσουμε: **a*.*e** αναφερόμαστε σε όλα τα αρχεία το όνομα των οποίων αρχίζει από το γράμμα a και η κατάληξη τους τελειώνει με e.

Ένας συνδυασμός που χρησιμοποιείται αρκετά συχνά είναι ο *.* που αναφέρεται σε όλα τα αρχεία του καταλόγου στον οποίο βρισκόμαστε.

3.2 Οργάνωση των αρχείων στο δίσκο

Περιοχές, Κατάλογοι (Directories) και Διαδρομές (paths)

Για την πιο αποτελεσματική διαχείριση των αρχείων στους δίσκους, τα Windows επιτρέπουν στο χρήστη να διαιρεί ένα δίσκο σε περιοχές. Ο χρήστης είναι δυνατό να καθορίζει περιοχές και υποπεριοχές (δηλαδή περιοχές μέσα σε άλλες περιοχές) σύμφωνα με τις συγκεκριμένες ανάγκες διαχωρισμού και ομαδοποίησης των αρχείων του.

Η όλη διαδικασία θυμίζει την ομαδοποίηση εγγράφων σύμφωνα με τα περιεχόμενά τους. Θυμίζει επίσης την τοποθέτηση εγγράφων μέσα σε φακέλους, την τοποθέτηση φακέλων μέσα σε συρτάρια, τα οποία με τη σειρά τους είναι τοποθετημένα σε ένα γραφείο ή μια ντουλάπα, ή μια συρταριέρα.

Η τοποθέτηση των εγγράφων είναι ιεραρχική, με την έννοια ότι το γραφείο είναι ολόκληρος ο αποθηκευτικός χώρος. Το γραφείο περιέχει συρτάρια και μέσα σε κάθε συρτάρι μπορεί να βρίσκονται φάκελοι και μέσα στους φακέλους έγγραφα. Μπορεί επίσης μερικά έγγραφα να περιέχονται σε ένα συρτάρι, ή να είναι τοποθετημένα απλώς στο γραφείο, αλλά όχι σε κάποιο συρτάρι.

Η διαίρεση των δίσκων δεν διαφέρει. Κάθε δίσκος μπορεί να διαιρεθεί σε περιοχές που ονομάζονται κατάλογοι ή φάκελοι (ή folders). Κάθε φάκελος μπορεί να διαιρεθεί σε ένα ή περισσότερους φακέλους. Κάθε φάκελος μπορεί να περιέχει «χύμα» έγγραφα (αρχεία) και φακέλους.

Η πρώτη περιοχή ενός δίσκου ονομάζεται **root** δηλαδή ρίζα, ή αρχική περιοχή. Αν δεν δημιουργηθεί από το χρήστη άλλη περιοχή, τότε η περιοχή αυτή αποτελεί ένα ενιαίο χώρο, που περιλαμβάνει ολόκληρο το δίσκο. Οποιαδήποτε άλλη περιοχή δημιουργηθεί περιέχεται στην αρχική περιοχή (root) και θεωρείται ότι είναι υποπεριοχή. Κάθε περιοχή σε ένα δίσκο είναι δυνατό να περιέχει αρχεία και άλλες υποπεριοχές.

Κάθε έγγραφο πρέπει να έχει ένα όνομα για να προσδιορίζεται. Επίσης κάθε περιοχή πρέπει να έχει ένα όνομα. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μέσα στην ίδια περιοχή δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν δύο ή περισσότερα αρχεία ή υποπεριοχές με το ίδιο ακριβώς όνομα, επειδή δεν θα είναι δυνατόν να διακρίνονται μεταξύ τους. Δύο αρχεία ή περιοχές έχουν το ίδιο ακριβώς όνομα, αν ταυτίζονται τα ονόματά τους.

Αρχεία ή περιοχές, που έχουν το ίδιο όνομα, είναι δυνατό να υπάρχουν στον ίδιο δίσκο, αρκεί να περιέχονται σε διαφορετικές περιοχές. Για παράδειγμα δύο υποπεριοχές με το όνομα ASK1 είναι δυνατό να συνυπάρχουν, αλλά όχι και οι δύο στην ίδια περιοχή.

Θεωρούμε ότι στο σκληρό μας, έστω το δίσκο **C**, περιέχονται διάφορα αρχεία. Συνήθως τα αρχεία δεν είναι όλα μαζί καταχωρημένα στο δίσκο χωρίς Θεωρούμε επίσης ότι τα αρχεία δεν βρίσκονται μέσα σε κάποιο εσωτερικό φάκελο, αλλά ακριβώς μέσα στον κύριο κατάλογο του δίσκου **C**, που ονομάζεται «root - ρίζα» και συμβολίζεται με το σύμβολο ****.

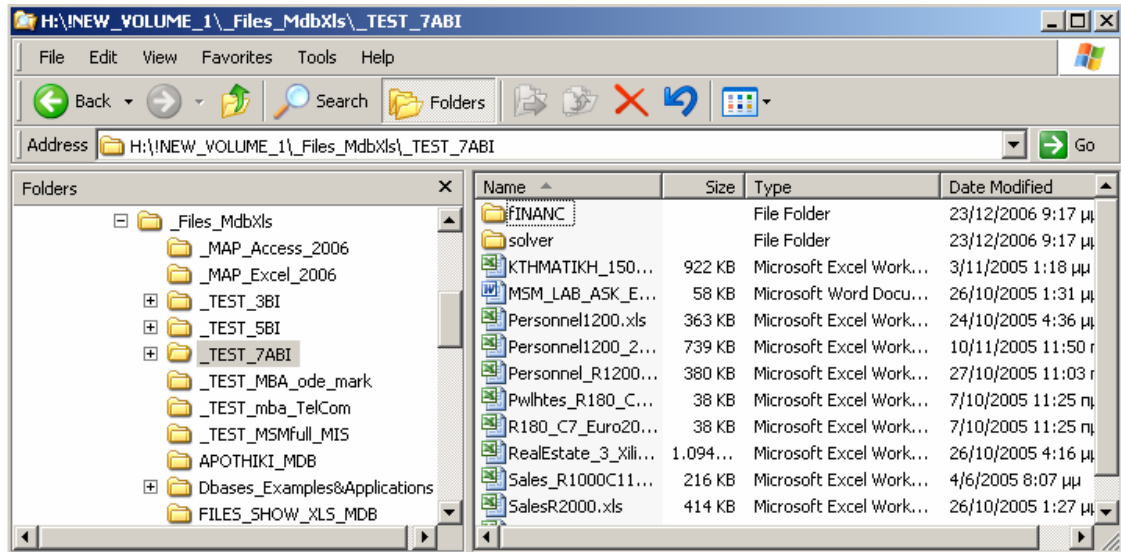
Σημειώνεται ότι η ρίζα υπάρχει εξ αρχής σε κάθε δίσκο και δεν δημιουργείται από το χρήστη, αλλά από το ίδιο το σύστημα. Ένας γενικός τρόπος αναφοράς στη ρίζα και σε κάθε φάκελο πραγματοποιείται με τον προσδιορισμό της πλήρους διαδρομής (full path), που εκτός από το όνομα του φακέλου περιλαμβάνει και το όνομα του δίσκου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτό είναι:

το όνομα του δίσκου δηλ "C:" + το όνομα του φακέλου "\".

Αυτό σημαίνει ότι ο προσδιορισμός της ρίζας του δίσκου **C:** είναι το **"C:\"**. Στην πραγματικότητα η διαδρομή (path) αναφέρεται σε ολόκληρη τη διαδρομή (ή μονοπάτι), που οδηγεί από την αρχή ενός δίσκου (root) στο φάκελο που πρόκειται να προσδιορισθεί και περιλαμβάνει όλους τους φακέλους που παρεμβάλλονται (από τη ρίζα του δίσκου μέχρι και το φάκελο αυτό).

3.3 Windows Explorer (εξερευνητής των windows)

Η ενεργοποίηση του προγράμματος **Windows Explorer** εμφανίζει το περιεχόμενο της **Εικόνας 3.2**. Όπως φαίνεται από την Εικόνα οι πληροφορίες στον Explorer δίνονται μέσα από δυο παράθυρα.

Εικόνα 3.2 Ο Windows Explorer με τα δυο παράθυρα

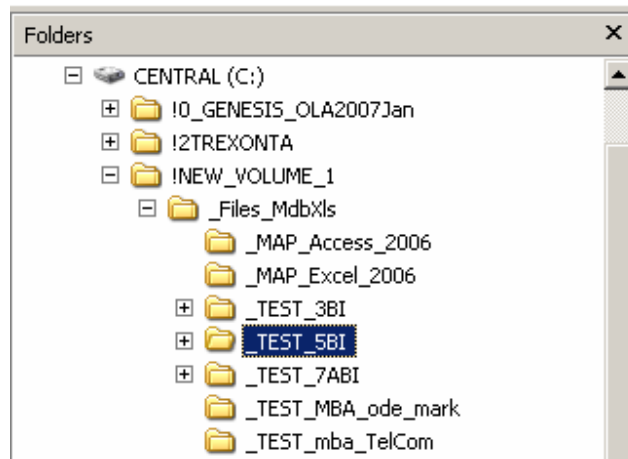
Αριστερό παράθυρο του windows explorer

Το αριστερό παράθυρο περιέχει μια παρουσίαση με τη μορφή δένδρου, η οποία περιλαμβάνει όλες τις αποθηκευτικές μονάδες, όπως σκληρούς δίσκους και μονάδες άλλες αν υπάρχουν και συγκεκριμένα:

- ❑ τις μονάδες δισκέτας και τις περιεχόμενες δισκέτες,
- ❑ τους σκληρούς δίσκους,
- ❑ τους οπτικούς δίσκους CD-ROM, CD-R, κλπ
- ❑ τους όποιους αποσπώμενους δίσκους,
- ❑ τους δίσκους του δικτύου, αν υπάρχει σύνδεση σε δίκτυο

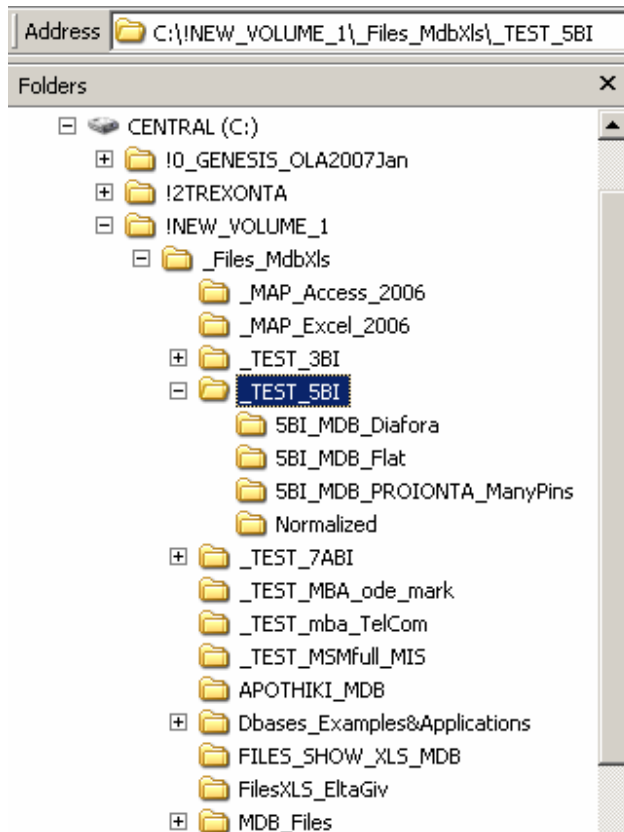
Παρέχεται επίσης δυνατότητα προσπέλασης στο Control Panel, στους Εκτυπωτές, καθώς και σε διάφορες άλλες επιλογές.

Βασικό χαρακτηριστικό του παραθύρου αυτού είναι η δενδρική και η ιεραρχική παρουσίαση των περιεχομένων στα αποθηκευτικά μέσα του υπολογιστικού μας συστήματος (**Εικόνα 3.3**).

Εικόνα 3.3 Αριστερό παράθυρο του **Windows Explorer**

Η εναλλαγή πραγματοποιείται με χρήση των συμβόλων [+], που βρίσκονται αριστερά κάθε αντικειμένου. Αν λοιπόν πιεσθεί ένας κατάλογος (directory, folder) που έχει προς τα αριστερά του με το σύμβολο [+], τότε εμφανίζονται όλοι οι υποκατάλογοι (subdirectories, subfolders) και το σύμβολο [+] μετατρέπεται σε [-] (**Εικόνα 3.4**). Στην περίπτωση αυτή λέγουμε ότι το αντικείμενο αυτό έχει επεκταθεί (expanded).

Εικόνα 3.4 Μετά το άνοιγμα του καταλόγου `_TEST_5BI` με τον Windows Explorer

Συνοπτικά, εάν αριστερά από ένα αντικείμενο υπάρχει:

- ▶ **[+]** τότε, το αντικείμενο αυτό έχει υποκαταλόγους που εμφανίζονται με αριστερό κλικ στο [+]. Τότε το σύμβολο [+] θα γίνει [-].
- ▶ **[-]** τότε το αντικείμενο αυτό έχει ήδη επεκταθεί και οι υποκατάλογοί του εμφανίζονται ήδη στην οθόνη.

Εάν δίπλα σε ένα directory δεν υπάρχει, ούτε το σύμβολο [+] ούτε το σύμβολο [-], τότε αυτό σημαίνει ότι ο κατάλογος αυτός δεν περιλαμβάνει άλλους υποκαταλόγους, ενώ όπως μπορεί όμως να περιλαμβάνει αρχεία.

Δεξιά παράθυρο του windows explorer

Το δεξί παράθυρο περιέχει όλα τα αντικείμενα (αρχεία και καταλόγους) που περιέχονται μέσα στο δίσκο ή κατάλογο που χρησιμοποιούμε. Παρατηρούμε επίσης, όπως φαίνεται και στην **Εικόνα 3.5**, ότι μέσα σ' αυτό εμφανίζονται και διάφορα χαρακτηριστικά των αντικειμένων που περιέχει, όπως το μέγεθος (Size), ο τύπος του αντικειμένου, εάν αυτό είναι αρχείο κάποιου τύπου (πχ Microsoft Excel Worksheet) ή ένδειξη καταλόγου (File Folder) αν πρόκειται για κατάλογο, καθώς επίσης και η ημερομηνία της τελευταίας μεταβολής του (Date Modified).

Name	Size	Type	Date Modified
SBI_MDB_Diafora		File Folder	18/12/2006 1:58 μμ
SBI_MDB_Flat		File Folder	23/12/2006 3:57 μμ
SBI_MDB_PROIONTA_ManyPins		File Folder	18/12/2006 1:59 μμ
Normalized		File Folder	23/12/2005 1:19 μμ
DbKatoikies.xls	26 KB	Microsoft Excel Worksheet	22/12/2005 10:53 πμ
new.mdb	176 KB	Microsoft Office Access Application	28/11/2002 5:28 μμ
Proionta_6Tablv2000.mdb	264 KB	Microsoft Office Access Application	23/12/2005 5:23 μμ

Εικόνα 3.5 Παράδειγμα του δεξιού παραθύρου του Windows explorer

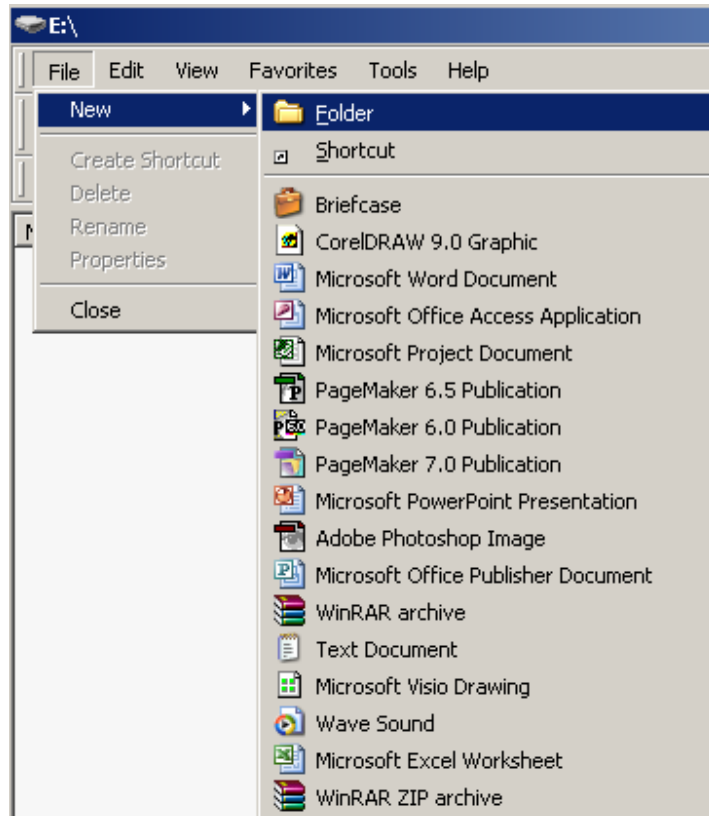
3.4 Δημιουργία νέων καταλόγων με τον Explorer

Σε πολλές περιπτώσεις χρησιμοποιούμε τον Explorer για να παρουσιάσουμε αρχεία που είναι κρυφά ή να κρύψουμε αρχεία που φαίνονται. Οι ρυθμίσεις στον Explorer γίνονται με την επιλογή από το menu :

View | Folder Options

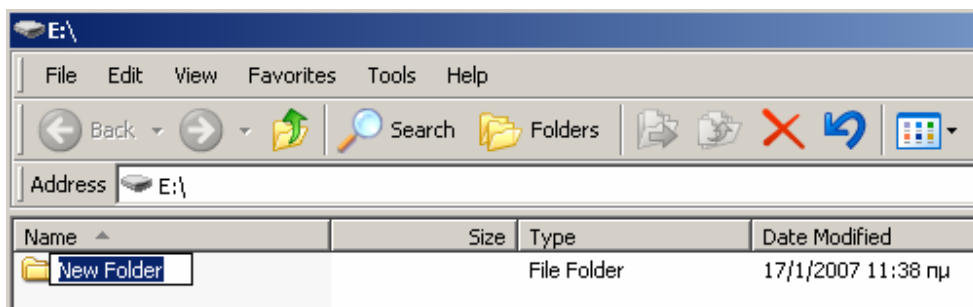
Για την ενεργοποίηση του μενού, είναι δυνατό εκτός από το ποντίκι να χρησιμοποιηθεί και το πληκτρολόγιο, με πίεση του πλήκτρου Alt και του υπογραμμισμένου γράμματος που αντιστοιχεί στην επιλογή του μενού που επιθυμούμε, (στη συγκεκριμένη περίπτωση Alt-V).

Στη συνέχεια θα δείξουμε πως πραγματοποιούνται όλα τα προηγούμενα με χρήση του Explorer. Επιλέγουμε λοιπόν με αριστερό click το δίσκο **E**. Στη συνέχεια από το μενού επιλέγουμε **File | New | Folder**, όπως φαίνεται στην **Εικόνα 3.6**.

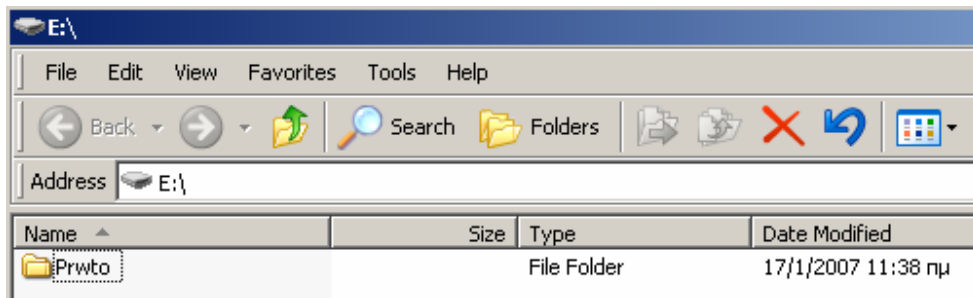
Εικόνα 3.6 Δημιουργία νέου καταλόγου (New Directory, New Folder) με τον Windows Explorer

Τότε θα εμφανιστεί τότε στο κάτω μέρος του δεξιού παραθύρου ένας νέος υποκατάλογος, που θα είναι ήδη επιλεγμένος (με έντονο μπλε χρωματισμό), με αρχικό προτεινόμενο όνομα από τα windows New Folder, όπως φαίνεται στην **Εικόνα 3.7**.

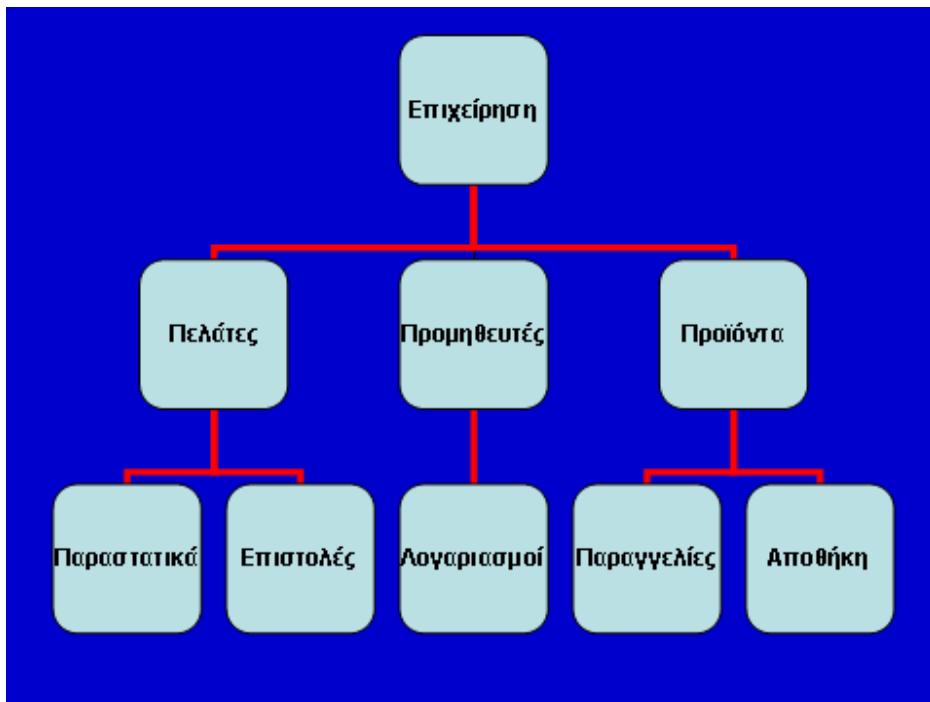
Εικόνα 3.7 Δημιουργία νέου καταλόγου (New Folder) με τον Explorer

Πληκτρολογούμε μέσα στο ειδικό πλαίσιο που περιέχει την επιγραφή "New Folder" το όνομα που θέλουμε να δώσουμε στο νέο κατάλογο (στην ουσία τον μετονομάζουμε). Έστω ότι το όνομα που διαλέξαμε είναι το Prwto. Μετά πατάμε το πλήκτρο ENTER και ολοκληρώνουμε τη διαδικασία της ονομασίας, όπως φαίνεται στην **Εικόνα 3.8**.

Εικόνα 3.8 Μετονομασία του καταλόγου από (New Folder) σε Prwto

Έστω ότι θέλουμε να δημιουργήσουμε μια δομή από καταλόγους κατάλληλα διαμορφωμένη για να καταχωρούμε αρχεία σχετικά με προϊόντα, πελάτες, προμηθευτές, πωλήσεις και παραγγελίες μας. Θα εκτελέσουμε διαδοχικά την παραπάνω διαδικασία με προσοχή για την τοποθέτηση των καταλόγων (ποιοι θα περιέχονται σε ποιους κλπ). Έστω λοιπόν ότι χρειαζόμαστε τη δομή που περιέχεται στην **Εικόνα 3.9**.

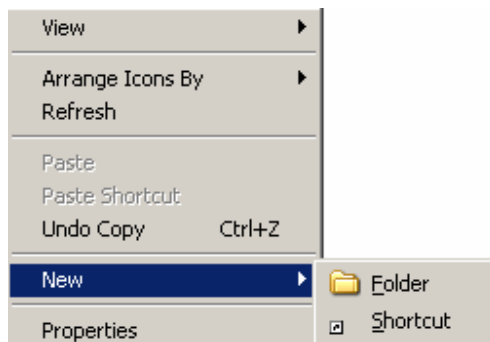

Εικόνα 3.9 Απαιτούμενη δομή καταλόγων

Για τη δημιουργία της δομής των καταλόγων ξεκινάμε με τον κατάλογο «Επιχείρηση». Συμβουλεύουμε τους χρήστες (αν και για πολλούς δεν φαίνεται να υπάρχει πρόβλημα, ενώ υπάρχει) να μην χρησιμοποιούν ελληνικά γράμματα στα ονόματα των καταλόγων, αλλά λατινικά.

Επιλέγουμε λοιπόν με το ποντίκι το δεξί παράθυρο και επαναλαμβάνουμε τη διαδικασία **File | New | Folder** και δημιουργούμε τον επόμενο κατάλογο **EPIXEIRHSH** (πεζά γράμματα και κεφαλαία δεν διαφέρουν για το σύστημα, θεωρούνται ίδια).

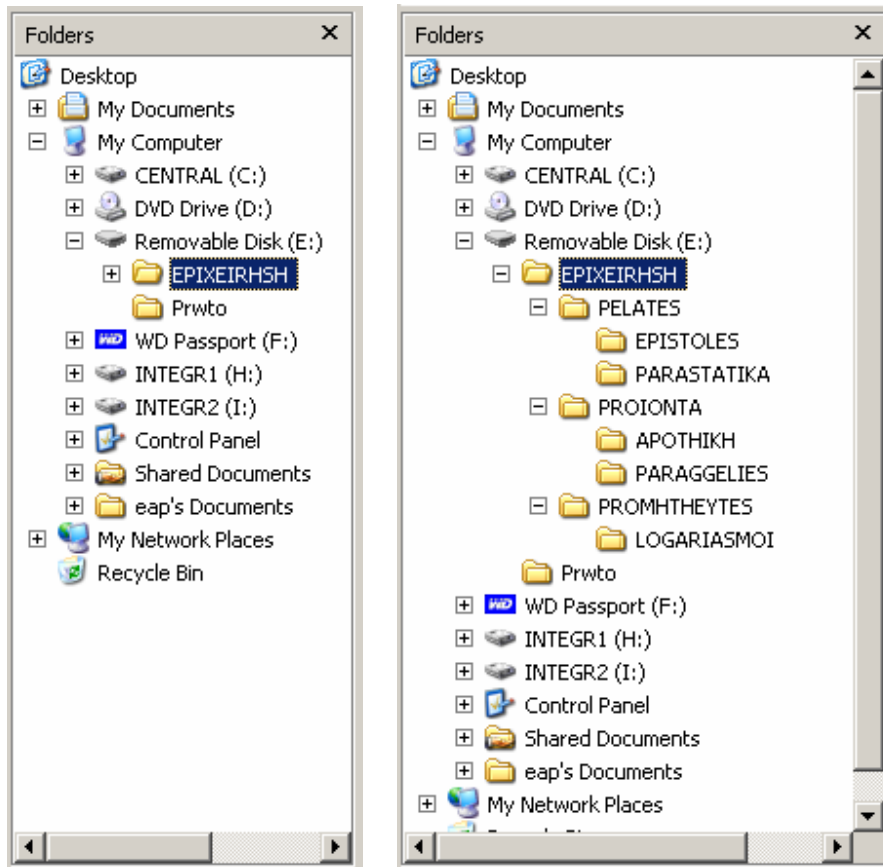
Σημείωση: Εναλλακτικά, αντί της επιλογής από το μενού της διαδικασίας **File | New | Folder**, είναι δυνατό και απλούστερο να χρησιμοποιούμε **το δεξί πλήκτρο του ποντικιού, αφού όμως έχουμε ήδη επιλέξει το δεξί παράθυρο του Explorer**. Τότε εμφανίζεται ένα αναδυόμενο μενού, σαν αυτό που φαίνεται στην **Εικόνα 3.10**, από το οποίο επιλέγουμε **New | Folder**. Με αυτό τον τρόπο συντομεύουμε τη διαδικασία.

**Εικόνα 3.10 Δημιουργία νέου καταλόγου με απλοποιημένη διαδικασία
(File | New)**

Η εναλλακτική δυνατότητα χρήσης του δεξιού πλήκτρου του ποντικιού (δεξί κλικ), που προσφέρει το γραφικό περιβάλλον επικοινωνίας χρήστη των Windows, περιγράφηκε και προηγουμένως. Απλά υπενθυμίζουμε ότι με δεξί κλικ επάνω σε κάθε αντικείμενο που αντιστοιχεί σε μια εφαρμογή, αναδύεται ένα αντίστοιχο μενού (pop-up menu) με όλα τα χαρακτηριστικά που αφορούν το συγκεκριμένο αντικείμενο και τα οποία είναι δυνατό να τροποποιηθούν.

Στα παραπάνω δείξαμε τον τρόπο δημιουργίας μιας ακολουθίας από καταλόγους, με χρήση του περιβάλλοντος που παρέχει το πρόγραμμα Windows Explorer. Για την παρουσίαση της δενδρικής δομής των καταλόγων, ενεργοποιούμε το αριστερό παράθυρο (του Explorer) και επιλέγουμε το directory **ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ**.

Εικόνα 3.11 Παρουσίαση της δενδρικής δομής των καταλόγων

Στη συνέχεια τοποθετούμε το ποντίκι σε κάθε σύμβολο [+] που εμφανίζεται στους καταλόγους της δομής και με διαδοχικά δεξιά κλικ σε κάθε κατάλογο εμφανίζουμε ολόκληρο το δέντρο με τους καταλόγους που δημιουργήσαμε. Το αποτέλεσμα περιέχεται στην ίδια **Εικόνα 3.11**.

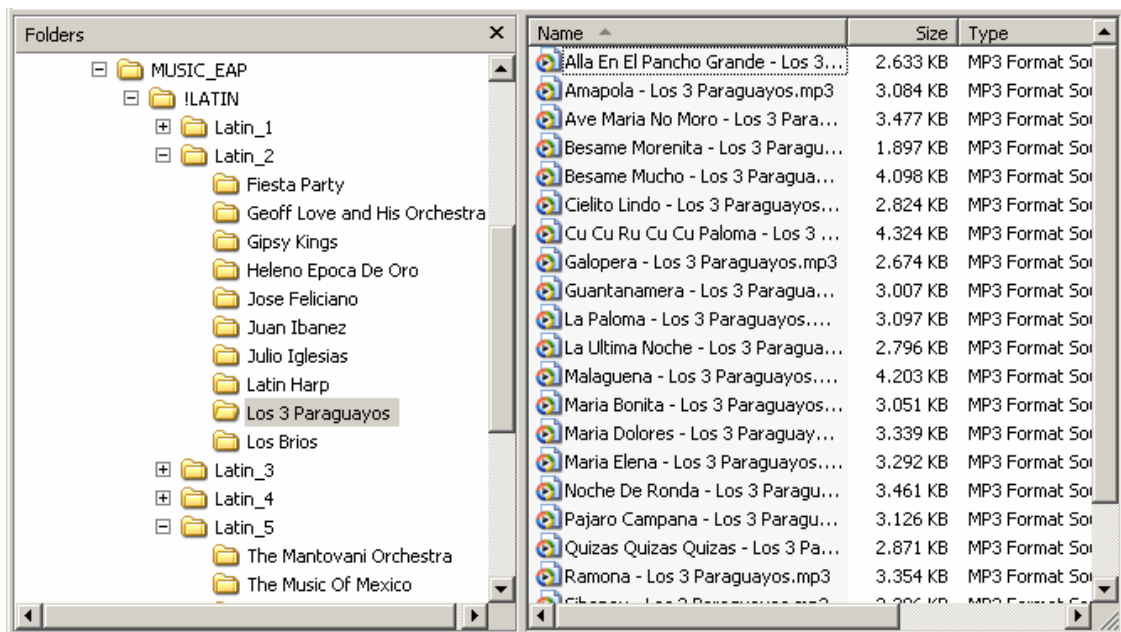
3.5 Αντιγραφή αρχείων

Αντιγραφή αρχείου σημαίνει η διατήρησή του στην περιοχή που βρίσκεται και επανάληψη ενός αντιγράφου του σε μια άλλη περιοχή που μπορεί να είναι **α)** μια άλλη αποθηκευτική μονάδα, όπως άλλος δίσκος, **β)** ένας άλλος κατάλογος στον ίδιο δίσκο, **γ)** η ίδια περιοχή (στην περίπτωση αυτή το αντίγραφο θα πρέπει να έχει διαφορετικό όνομα).

Για την εκτέλεση της διαδικασίας της αντιγραφής θα πρέπει να ορίσουμε **α)** επακριβώς ποιο είναι το αρχείο που θα αντιγραφεί **β)** που βρίσκεται και **γ)** «που θα πάει το αντίγραφο», δηλαδή ποια θα είναι η συγκεκριμένη περιοχή στην οποία πρόκειται να αντιγραφεί (προσδιορισμός του συγκεκριμένο δίσκου και του καταλόγου). Σημειώνεται επίσης ότι σε μια διαδικασία αντιγραφής είναι δυνατόν να αντιγραφούν περισσότερα από ένα αρχεία.

Έστω ότι ο κατάλογος που περιέχει το αρχείο που πρόκειται να αντιγραφεί (πηγαίος κατάλογος, source) είναι ο ακόλουθος (**Εικόνα 3.12**):

I:\MUSIC_EAP\!LATIN\Latin_2\Los 3 Paraguayos

Εικόνα 3.12 Κατάλογος με τα αρχεία που θα αντιγραφούν (πηγαίος κατάλογος)

Έστω ότι το directory προορισμού (destination) αυτό δηλαδή στο οποίο θα αντιγραφούν τα αρχεία είναι το:

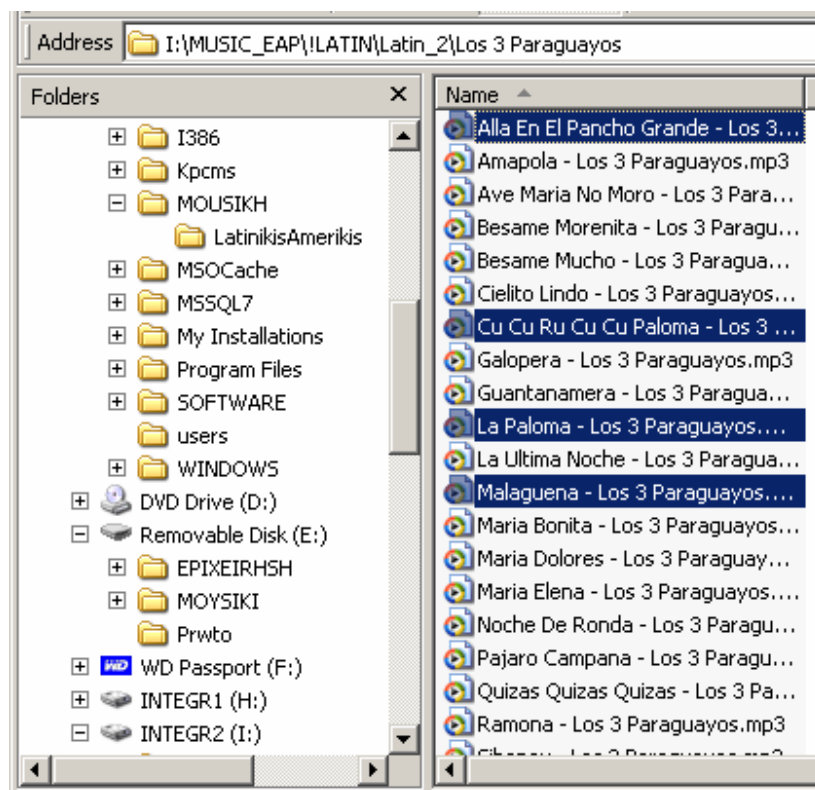
E:\MOUSIKI\Latin,

Ενεργοποιούμε το αριστερό παράθυρο του Windows Explorer και το επεκτείνουμε έτσι ώστε να φαίνονται:

α) Ο κατάλογος προορισμού **E:\MOUSIKI\Latin,** στον οποίο θα αντιγράψουμε τα αρχεία και

β) Ο πηγαίος κατάλογος στον οποίο βρίσκονται τα αρχεία.

Τα αρχεία που περιέχει ο κατάλογος αυτός εμφανίζονται, ως γνωστό, στο δεξί παράθυρο. Ενεργοποιούμε το δεξί παράθυρο και με το ποντίκι και επιλέγουμε όλα τα αρχεία που θα αντιγραφούν. Εάν το πλήθος των αρχείων που πρόκειται να αντιγραφούν είναι περισσότερα από ένα, τότε κατά τη διάρκεια της επιλογής τους με το ποντίκι, θα πρέπει να κρατάμε ταυτόχρονα πατημένο και το πλήκτρο **Ctrl** (**Εικόνα 3.13**).

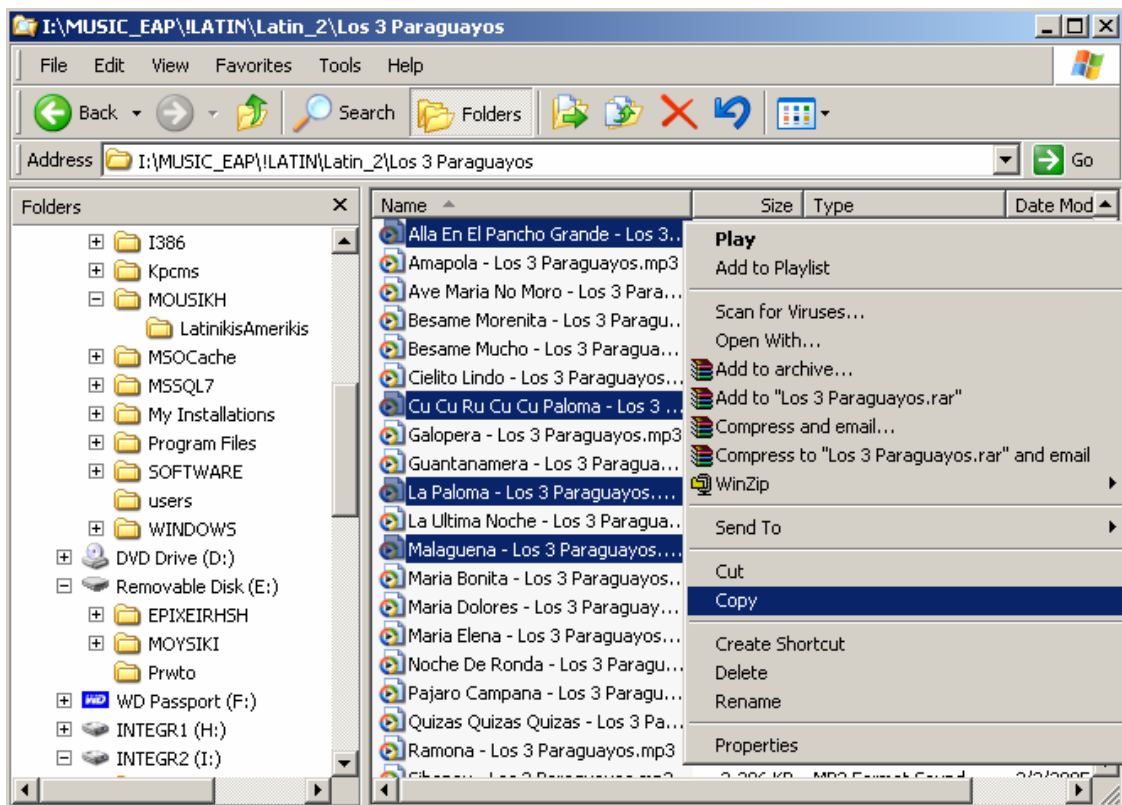

Εικόνα 3.13 Πηγαίος κατάλογος στο δεξιό μέρος του explorer και κατάλογος προορισμού στο αριστερό (Τα προς αντιγραφή είναι επιλεγμένα)

Στη συνέχεια και ενώ εξακολουθούμε να κρατάμε πατημένο το πλήκτρο Ctrl, σύρουμε το ποντίκι προς το directory-προορισμό **E:\MOUSIKI\LatinikisAmerikis**, που βρίσκεται στο αριστερό παράθυρο. Παρατηρούμε ότι τα επιλεγμένα αρχεία ακολουθούν την πορεία του ποντικιού. Στη συνέχεια θα εμφανιστεί κατάλληλη ένδειξη στην οθόνη ότι τα αρχεία έχουν αντιγραφεί και η διαδικασία ολοκληρώνεται.

Ένας διαφορετικός τρόπος, μετά την επιλογή των αρχείων (στο δεξί παράθυρο), είναι ο εξής: Με χρήση του δεξιού πλήκτρου του ποντικιού αναδύεται το Pop-Up menu και από

αυτό επιλέγουμε **Copy** (αντιγραφή). Στη συνέχεια, ενεργοποιούμε το αριστερό παράθυρο και επιλέγουμε τον κατάλογο προορισμού **E:\MOUSIKI\LatinikisAmerikis**. Τότε, στο δεξιό παράθυρο θα εμφανιστούν τα περιεχόμενά του καταλόγου αυτού. Με νέα χρήση του δεξιού πλήκτρου αναδύεται το Pop-Up menu και από αυτό επιλέγουμε τη φορά αυτή την εντολή **Paste** (επικόλληση). Τότε τα επιλεγμένα αρχεία θα αντιγραφούν στο επιλεγμένο directory προορισμού (**Εικόνα 3.14**).

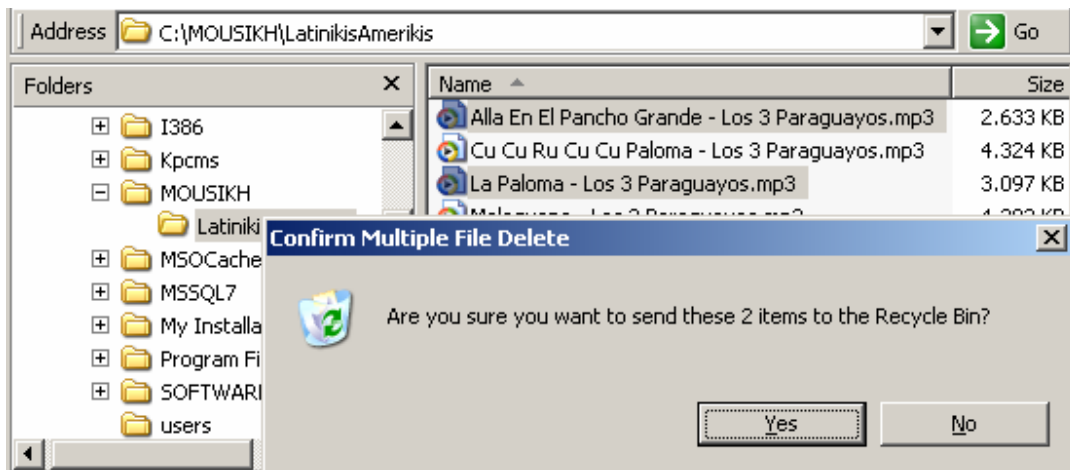

Εικόνα 3.14 Αντιγραφή με αναδύόμενο μενού στο δεξιό μέρος του explorer Copy και στη συνέχεια επικόλληση με Paste

3.6 Διαγραφή αρχείων

Θεωρούμε πως στα προηγούμενα αντιγράψαμε επιτυχώς όλα μας τα αρχεία. Έστω ότι θέλουμε να διαγράψουμε τα αρχεία που αντιγράψαμε. Χρησιμοποιούμε τον Windows Explorer και επιλέγουμε με τις γνωστές διαδικασίες τα αρχεία. Στη συνέχεια είτε **α)** χρησιμοποιούμε το δεξί πλήκτρο του ποντικιού και από το αναδύόμενο μενού επιλέγουμε

Delete, είτε **β)** επιλέγουμε **File | Delete** από το κύριο μενού, είτε **γ)** χρησιμοποιούμε το πλήκτρο Delete του πληκτρολογίου. Στη συνέχεια θα εμφανιστεί ένα πλαίσιο που θα μας ζητήσει επικύρωση της απόφασης για διαγραφή. Μετά τη θετική μας απάντηση τα αρχεία θα διαγραφούν (**Εικόνα 3.15**).

Εικόνα 3.15 Διαδικασία διαγραφής των επιλεγμένων αρχείων

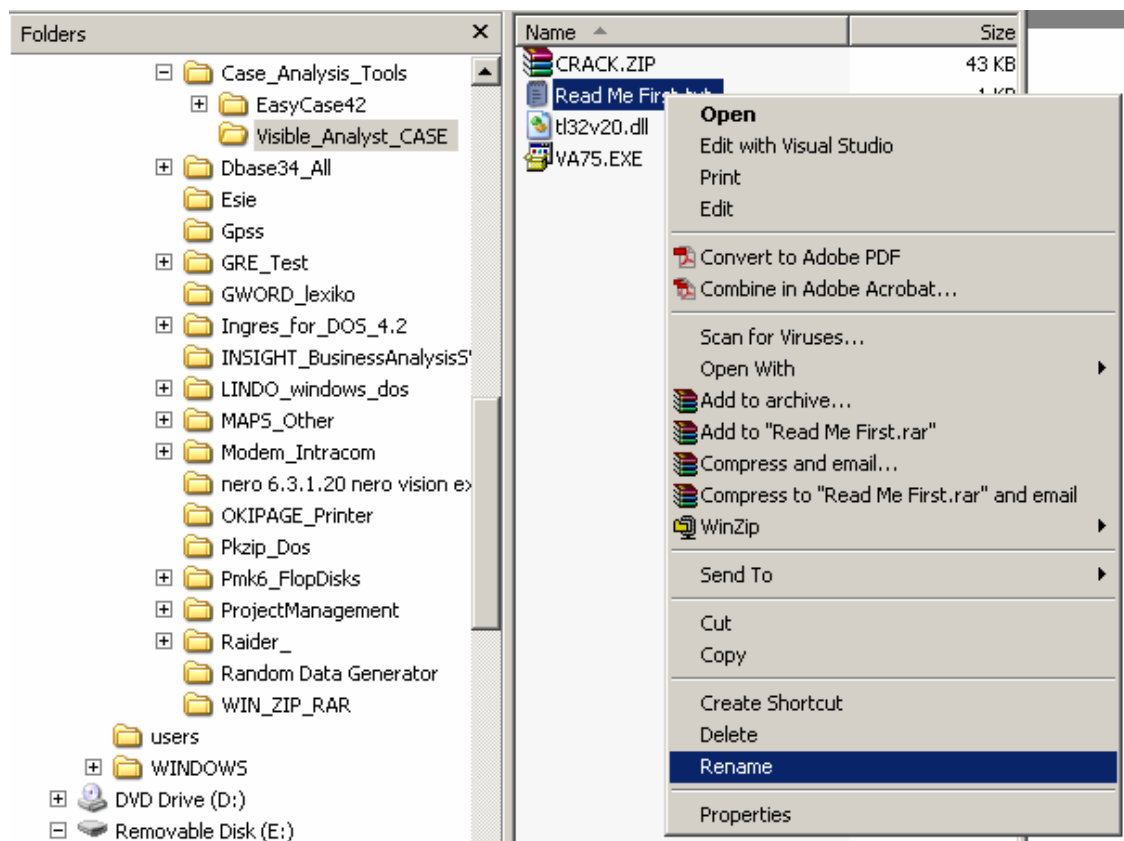
3.7 Μεταφορά αρχείων.

Αντί να κάνουμε ότι και στα προηγούμενα παραδείγματα, δηλαδή αρχικά αντιγραφή των αρχείων στον κατάλογο - προορισμό και μετά διαγραφή των πρωτοτύπων από τον κατάλογο προέλευσης, είναι επίσης δυνατή η άμεση μεταφορά τους. Η μεταφορά αποσύρει ένα ή περισσότερα αρχεία από μια περιοχή και τα μεταφέρει σε μίαν άλλη. Λειτουργεί δηλαδή όπως μια συνδυασμένη αντιγραφή / διαγραφή.

Η διαδικασία μεταφοράς αρχείων με τον Windows Explorer είναι παρόμοια με τη διαδικασία της αντιγραφής. Η μόνη διαφορά είναι η εξής: Όταν σύρουμε το ποντίκι προς τον κατάλογο προορισμό, θα πρέπει να έχουμε πατημένο και το πλήκτρο Shift. Επίσης στην περίπτωση ενεργοποίησης του αναδυόμενου (pop-up) μενού, που γίνεται με χρήση του δεξιού πλήκτρου του ποντικιού, επιλέγουμε την εντολή αποκοπής **Cut** αντί της **Copy**.

3.8 Μετονομασία αρχείων

Χρησιμοποιούμε τον Windows Explorer και επιλέγουμε το αρχείο, ή τον κατάλογο, που πρόκειται να μετονομάσουμε. Μετά με δεξί κλικ του ποντικιού εμφανίζουμε το αναδυόμενο μενού (**Εικόνα 3.16**). Στη συνέχεια επιλέγουμε την εντολή **Rename**, ή την ακολουθία εντολών **File | Rename** από το κύριο μενού και πληκτρολογούμε το νέο όνομα.

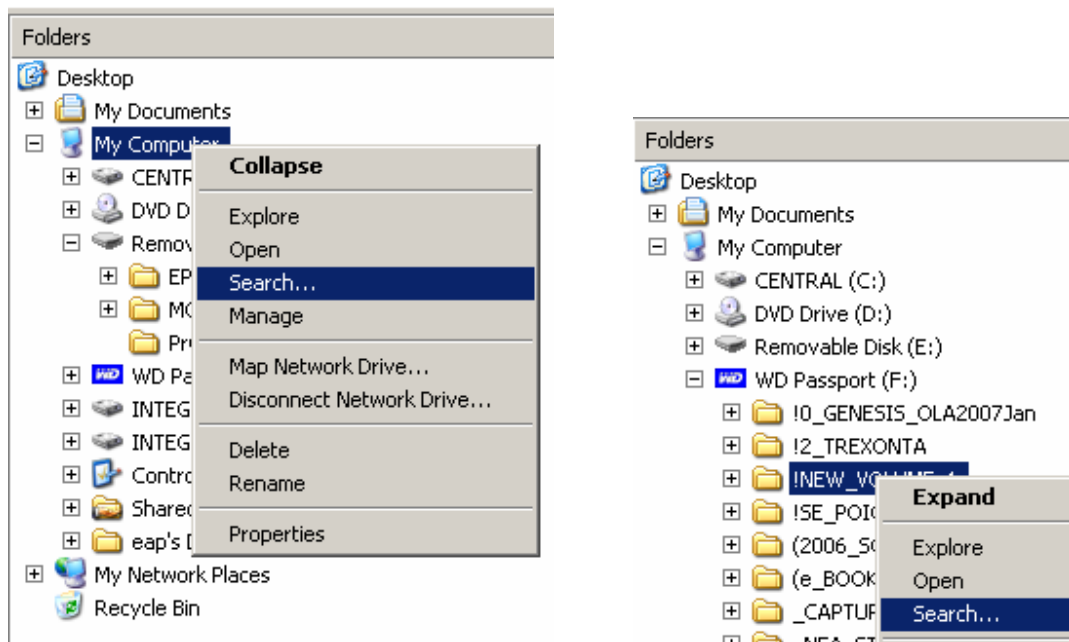

Εικόνα 3.16 Διαδικασία μετονομασίας αρχείου

Εάν μεταβάλουμε τις επεκτάσεις ορισμένων αρχείων, (ενδέχεται όπως έχει ήδη επισημανθεί), όταν επιλέγονται να μην είναι δυνατό να ανακληθούν και εκτελεσθούν άμεσα τα προγράμματα που τα διαχειρίζονται (πχ word, excel κλπ). Επίσης εάν ένα αρχείο για το οποίο υπάρχει συντόμευση (shortcut), τότε το shortcut δεν θα λειτουργεί την επόμενη φορά που θα επιλεγεί.

3.9 Εύρεση αρχείων από το δίσκο.

Υπάρχουν περιπτώσεις που πρέπει να βρεθεί ένα αρχείο για το οποίο δεν θυμόμαστε που το αποθηκεύσαμε και δεν έχουμε διαθέσιμη συντόμευση.

Εικόνα 3.17 Διαδικασία εντοπισμού αρχείου

Σε κάθε περίπτωση χρησιμοποιούμε τη διαδικασία ανεύρεσης (**search**) που μπορεί να ενεργοποιηθεί με διάφορους τρόπους.

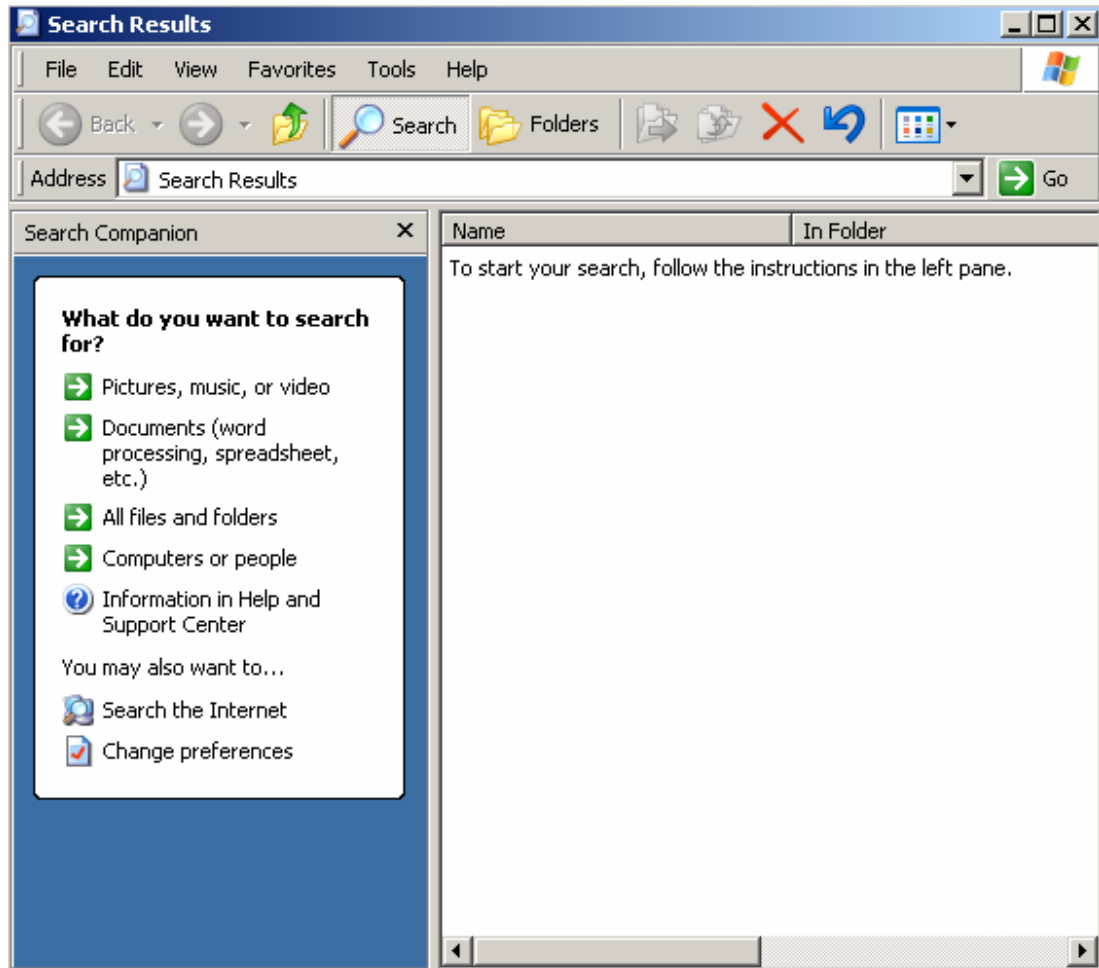
α) με χρήση του εργαλείο από την εργαλειοθήκη

β) με την ακολουθία **Start | Search**

γ) με τοποθέτηση του αριστερού πλήκτρου του ποντικιού σε μια αποθηκευτική μονάδα, όπως δίσκο, ή σε ένα κατάλογο δίσκου, ή ακόμη και στην ένδειξη

 My Computer (η ένδειξη αυτή γνωρίζουμε ότι αναφέρεται και προσδιορίζει όλες τις αποθηκευτικές μονάδες και όλες τις περιοχές τους). Μετά επιλέγουμε την εντολή **Search** (**Εικόνα 3.17**).

Στη συνέχεια με οποιοδήποτε από τους παραπάνω τρόπου οδηγούμεθα στο περιβάλλον ανεύρεσης αρχείων και καταλόγων. Ακολουθούμε τις οδηγίες μέσα από ένα πολύ απλό διάλογο με το σύστημα. **(Εικόνα 3.18).**

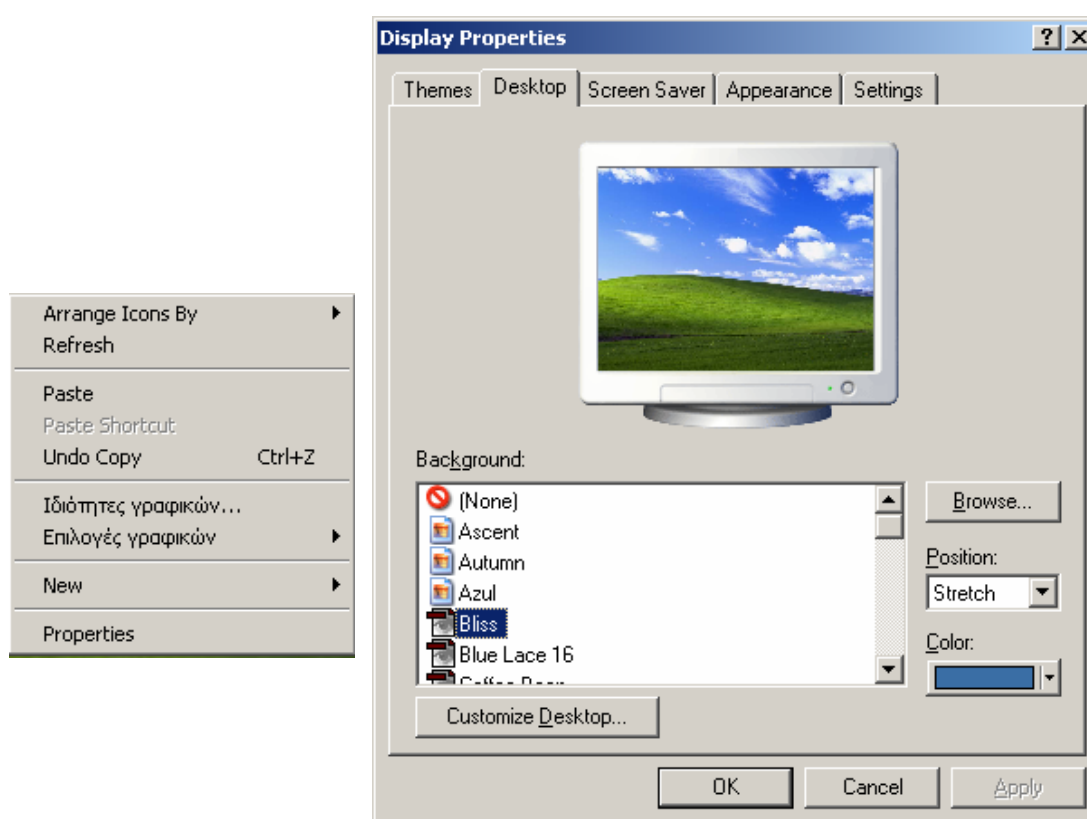

Εικόνα 3.18 Πλαίσιο διαδικασίας ανεύρεσης αρχείου

4. Άλλα χρήσιμα στοιχεία των windows

4.1 Ρυθμίσεις του φόντου και των χρωμάτων

Για να ρυθμίσουμε το φόντο αλλά και τη γενικότερη εμφάνιση του περιβάλλοντος των Windows, θα πρέπει να κάνουμε δεξί κλικ επάνω σε κάποιο σημείο της επιφάνειας εργασίας και να επιλέξουμε "Ιδιότητες" (**Εικόνα 14**).

Εικόνα 4.1 Ρύθμιση ιδιοτήτων οθόνης.

Το πλαίσιο που εμφανίζεται (Εικόνα 15) διαθέτει αρκετές επιλογές τόσο στο πάνω μέρος του, όσο και σε άλλες περιοχές του. Μέσα από τις επιλογές τους, μπορούν να διαμορφωθούν τα χρώματα των παραθύρων, το μέγεθος, η γραμματοσειρά που χρησιμοποιείται ακόμα και ο τύπος τους και άλλα. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα ρύθμισης του τρόπου απεικόνισης των χαρακτήρων και διαφόρων άλλων λεπτομερειών.

Εικονοστοιχεία

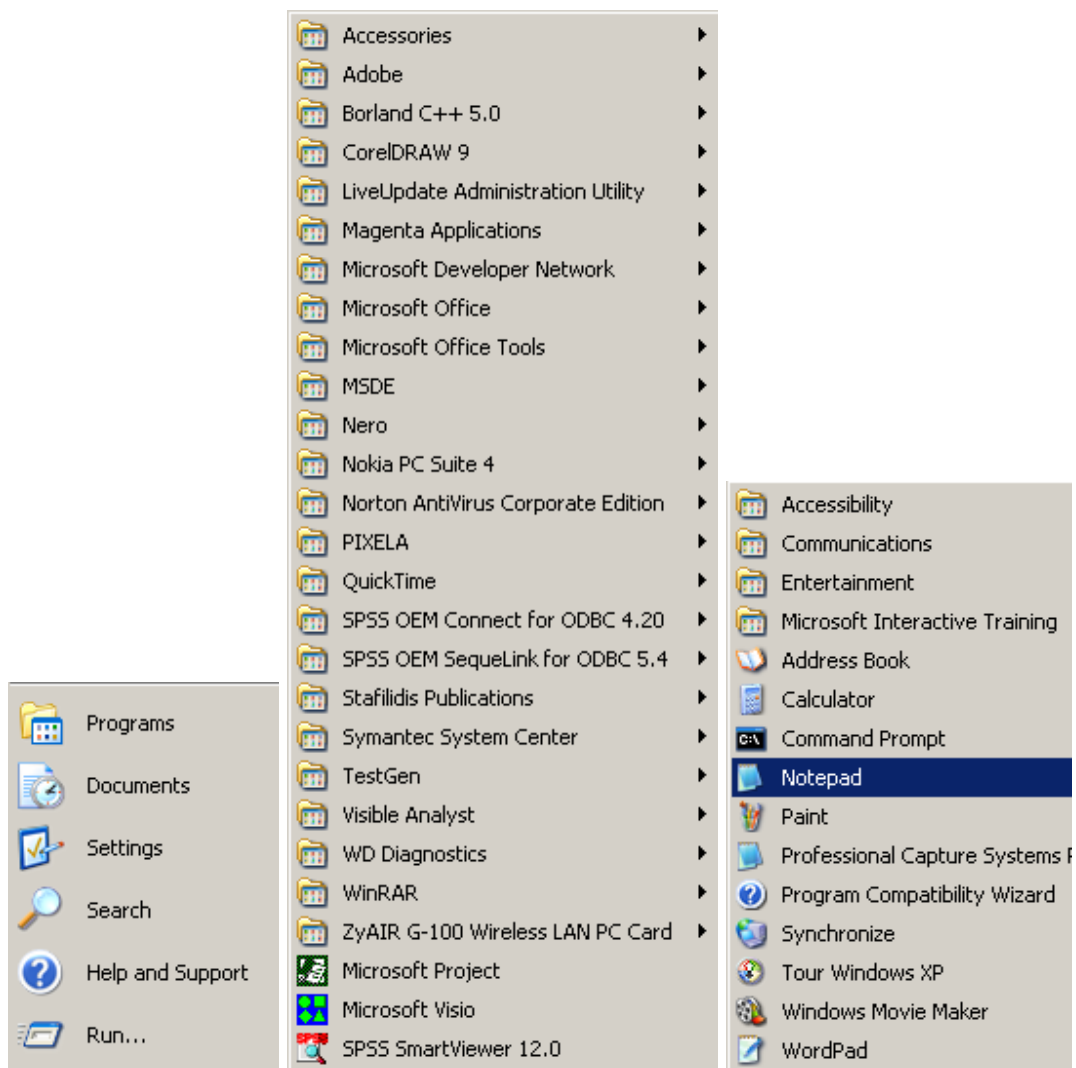
Όπως κάθε εικόνα που βλέπουμε στην οθόνη του υπολογιστή, έτσι και η επιφάνεια εργασίας των Windows αποτελείται από pixels (εικονοστοιχεία). Ο όρος pixel προέρχεται από τις λέξεις Picture Elements (Στοιχεία Εικόνας). Πρόκειται για μικροσκοπικές έγχρωμες στιγμές (κουκκίδες), οι οποίες είναι τοποθετημένες η μία κοντά στην άλλη και, παίρνοντας το κατάλληλο χρώμα η καθεμιά, δημιουργούν την τελική εικόνα.

Ανάλυση και ποιότητα χρώματος

Οι οθόνες των υπολογιστικών συστημάτων έχουν περιορισμένη μέγιστη ανάλυση, δηλαδή μπορούν να απεικονίσουν χωρίς πρόβλημα περιορισμένο αριθμό εικονοστοιχείων. Εκτός από την ανάλυση, σημαντικό ρόλο στην απεικόνιση παίζει η "ποιότητα χρώματος", δηλαδή ο αριθμός των χρωμάτων που μπορούν να εμφανιστούν ταυτόχρονα στην οθόνη. Όσο περισσότερα είναι τα εικονοστοιχεία που την αποτελούν και όσο μεγαλύτερη είναι η ποιότητα χρώματος, τόσο πιο λεπτομερές και «καλύτερο» το τελικό αποτέλεσμα. Τέλος, σημαντική είναι και η συχνότητα ανανέωσης της εικόνας, καθώς όσο υψηλότερη είναι, τόσο πιο ξεκούραστη και σταθερή γίνεται η εικόνα στην οθόνη του υπολογιστή, και τόσο περισσότερα δεδομένα χωρούν στο πλαίσιο της. Πολλές από τις παραπάνω παραμέτρους μπορούν να ελεγχθούν μέσα από το πεδίο «Ρυθμίσεις» και με τις ιδιότητες της κάρτας που καθοδηγεί την οθόνη.

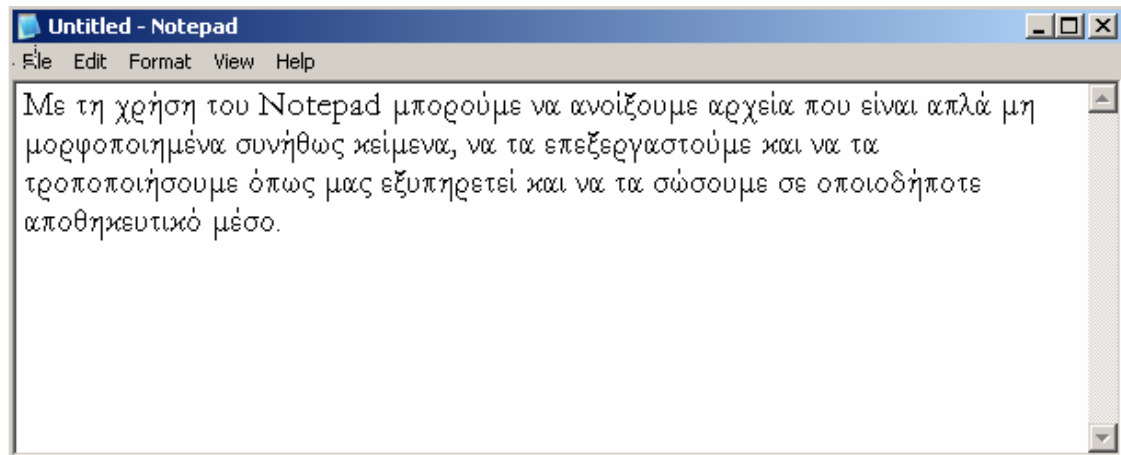
4.2 Ο συντάκτης κειμένου Notepad

Με την ακολουθία **Start ▶ Programs ▶ Accessories ▶ Notepad** ενεργοποιούμε το πρόγραμμα Notepad, το οποίο είναι ένα πρόγραμμα σύνταξης απλών κειμένων (αρχείων ASCII όπως λέγονται) και περιέχεται στα Windows.

Εικόνα 4.2 Ενεργοποίηση του προγράμματος Notepad

Μετά την ενεργοποίηση του προγράμματος εμφανίζεται η οθόνη χρήσης του, όπως φαίνεται στην **Εικόνα 4.3**. Με τη χρήση του Notepad μπορούμε να ανοίξουμε αρχεία που είναι απλά μη μορφοποιημένα κείμενα, να τα επεξεργαστούμε και να τα τροποποιήσουμε όπως μας εξυπηρετεί και να τα σώσουμε σε οποιοδήποτε αποθηκευτικό μέσο.

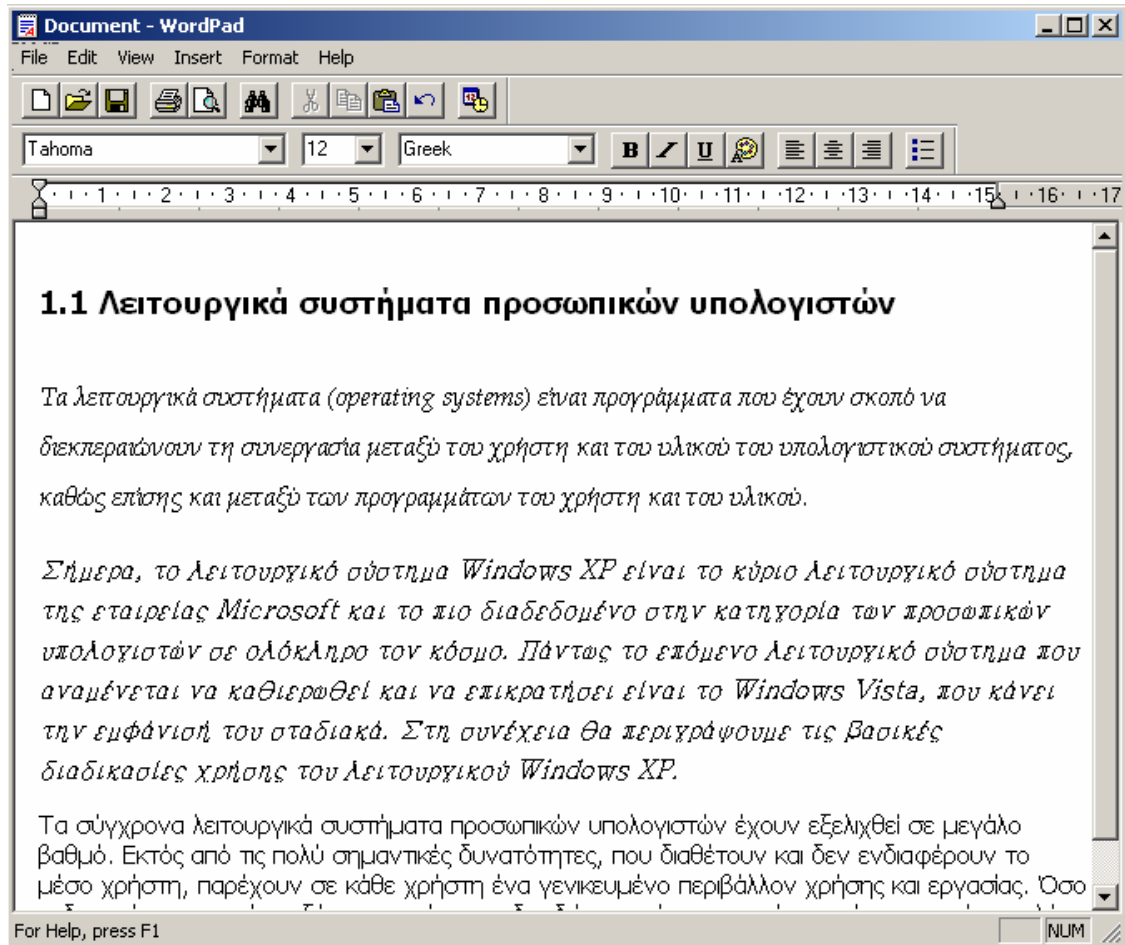
Εικόνα 4.3 Η οθόνη χρήσης του προγράμματος Notepad

4.3 Το πρόγραμμα WordPad

Πρόκειται για ένα απλό πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένου που συνοδεύει τα Windows. Οι δυνατότητές του είναι περιορισμένες, θα καλύψουν ωστόσο όσους θέλουν να γράφουν και να εκτυπώνουν απλά κείμενα. Υπάρχουν δυνατότητες στοίχισης, αρίθμησης, αλλαγής γραμματοσειράς, ακόμα και προσθήκη κάποιας εικόνας μέσα στο κείμενο (με μειωμένες, πάντως, δυνατότητες διαχείρισης). Το WordPad Μπορεί να "δει" αρχεία που προέρχονται από τις διάφορες εκδόσεις του Word, αλλά όχι και να τα αποθηκεύσει σε αντίστοιχη μορφοποίηση, καθώς περιορίζεται στη μορφή RTF (μορφή εμπλουτισμένου κειμένου). Για την εκτέλεσή του χρησιμοποιούμε την ακολουθία:

Έναρξη ⇒ Προγράμματα ⇒ Βοηθήματα

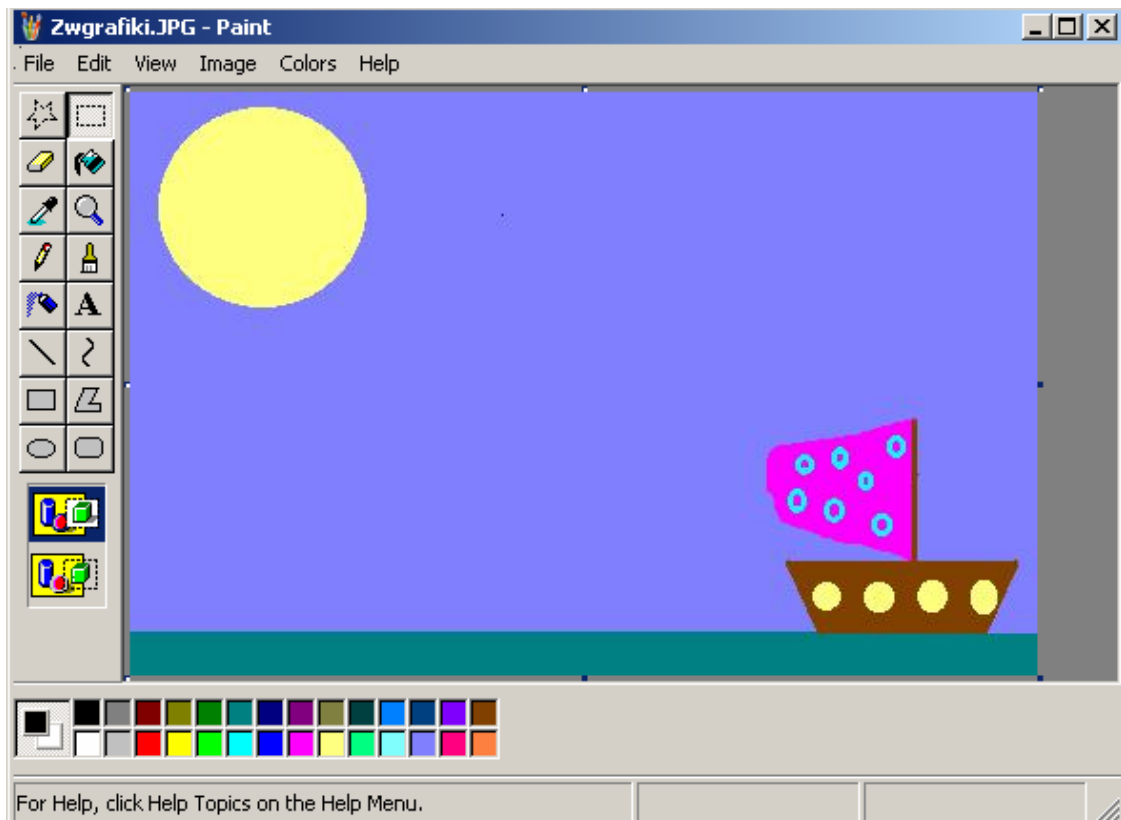
Start ⇒ Programs ⇒ Accessories ⇒ wordPad

Εικόνα 4.4 Η οθόνη χρήσης του προγράμματος WordPad

4.4. Ζωγραφική

Το πρόγραμμα ζωγραφικής Paint (**Εικόνα 4.5**) είναι σχετικά περιορισμένων δυνατοτήτων. Οι επεμβάσεις που μπορεί να γίνουν σε μια εικόνα είναι στοιχειώδεις και περιορίζονται κυρίως στην προσθήκη κειμένου, στην περιστροφή, στη μεγέθυνση και στη διαμόρφωση των χρωμάτων. Από πλευράς σχεδιαστικών δυνατοτήτων είναι επίσης πτωχό, ωστόσο τα βασικά εργαλεία υπάρχουν (συλλογή χρώματος, "έτοιμα" σχήματα, γόμα, πινέλο κλπ).

Εικόνα 4.4 Η οθόνη χρήσης του προγράμματος Paint

Είναι δυνατόν να ανοίξει αλλά και να αποθηκεύσει τους συνηθισμένους τύπους μορφοποίησης εικόνων, όπως, για παράδειγμα, bitmap, jpeg, gif και tiff.

Όπως και το WordPad, ενεργοποιείται με την ακολουθία:

Έναρξη ⇒ Προγράμματα ⇒ Βοηθήματα ⇒ Ζωγραφική

Start ⇒ Programs ⇒ Accessories ⇒ Paint

4.5. Συντήρηση συστήματος

Η συντήρηση ενός συστήματος είναι μια πολύ γενική έννοια. Εμείς εδώ θα περιοριστούμε στη συντήρηση του σκληρού δίσκου και για την ακρίβεια στον απο-κατακερματισμό των αρχείων του. Οι συχνές εγγραφές και διαγραφές αρχείων οδηγούν σε κατακερματισμό, παρουσιάζεται δηλαδή το φαινόμενο ένα αρχείο να βρίσκεται διάσπαρτο σε πολλά διαφορετικά σημεία της φυσικής επιφάνειας του σκληρού δίσκου. Ως αποτέλεσμα το

σύστημα καθυστερεί κατά την ανάγνωση, αφού οι κεφαλές του δίσκου αναγκάζονται να μεταφέρονται διαρκώς σε διάφορα σημεία της επιφάνειάς του. Για την αντιμετώπιση του "προβλήματος" πρέπει να εκτελείται σε τακτά χρονικά διαστήματα (πχ, ανά μήνα) το πρόγραμμα "Ανασυγκρότηση Δίσκων". Η ενεργοποίησή του γίνεται μέσα από το μενού:

Έναρξη ⇒ Προγράμματα ⇒ Βοηθήματα ⇒ Εργαλεία Συστήματος ⇒ Ανασυγκρότηση

Εικόνα 4.7 Το αρχικό παράθυρο του συστήματος βοήθειας

4.6 Το Σύστημα Βοήθειας (Help) των Windows NT

Τα Windows NT εμπεριέχουν ένα σχετικά πλήρες σύστημα Βοήθειας (on-line help) που μας δίνει τη δυνατότητα να έχουμε γρήγορες απαντήσεις σε ερωτήσεις και προβλήματα που προκύπτουν όταν εργαζόμαστε με αυτά. Η ακολουθία των επιλογών Start | Help έχει ως αποτέλεσμα την εκκίνηση του συστήματος βοήθειας και την εμφάνιση του πλαισίου της **Εικόνας 4.7**.

5. ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

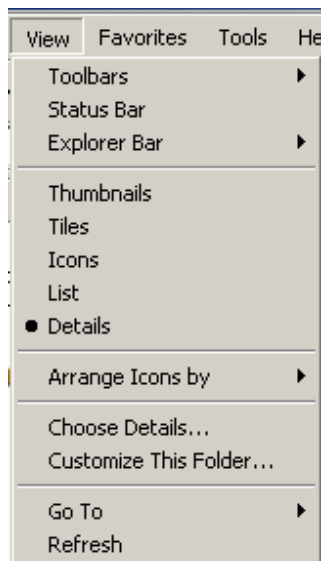
5.1. Απλές Διαδικασίες με το πρόγραμμα Windows Explorer

1. Να εκτελέσετε το πρόγραμμα Windows Explorer .
2. Να εξετάσετε τις προσφερόμενες δυνατότητες από το μενού των εντολών (Εικόνα 1).

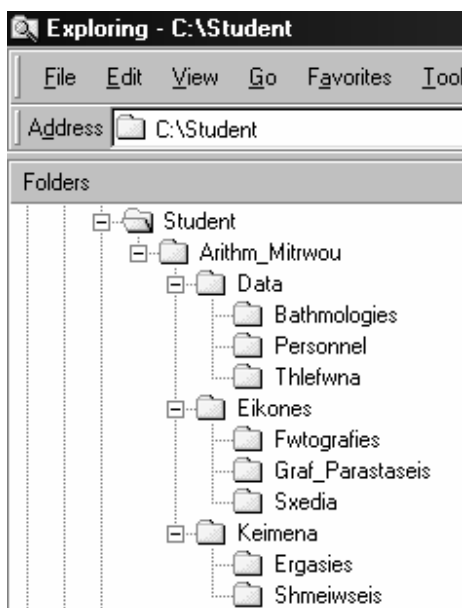
Εικόνα 1 Μενού των εντολών του Windows XP Explorer

3. Να μεταβείτε (κάνετε τρέχοντα ένα κατάλογο, που υπάρχουν διάφορα αρχεία). Εκεί να χρησιμοποιήσετε την επιλογή **View (Εικόνα 2)** με διάφορους από τους προσφερόμενους τρόπους ώστε να εξετάζετε τους τρόπους παρουσίασης των δίσκων, των directories και των περιεχομένων αρχείων.
4. Να επιμείνετε στη χρήση της επιλογής **View** και να κάνετε τα εξής: **α)** Να εξετάσετε ξεχωριστά τους τρόπους παρουσίασης **Thumbnails, Tiles, Icons, List και Details**. **β)** Να τις συγκρίνετε και να κατανοήσετε τις διαφορές τους. **γ)** Να αποφασίσετε ποια σας αρέσει περισσότερο και σας κατά κάποιο τρόπο σας εκφράζει. **δ)** Να εξηγήσετε κάτω από ποια οπτική γωνία ή για ποιους λόγους θεωρείτε ότι η παρουσίαση που επιλέξατε είναι η καλύτερη. **ε)** Να συγκρίνετε τους τρόπους παρουσίασης σε σχέση με την πληροφόρηση που παρέχουν. **στ)** Ποιος τρόπος παρουσίασης θεωρείτε ότι παρέχει καλύτερη πληροφόρηση;

Εικόνα 2 Επιλογή View του Windows XP Explorer

5. Να πραγματοποιήσετε επιλογές και επισκέψεις σε διάφορες περιοχές του τοπικού σας δίσκου και των δίσκων του δικτύου (αν εργάζεστε σε δίκτυο).

Εικόνα 3 Δομή directories κάτω από την περιοχή C:\Student

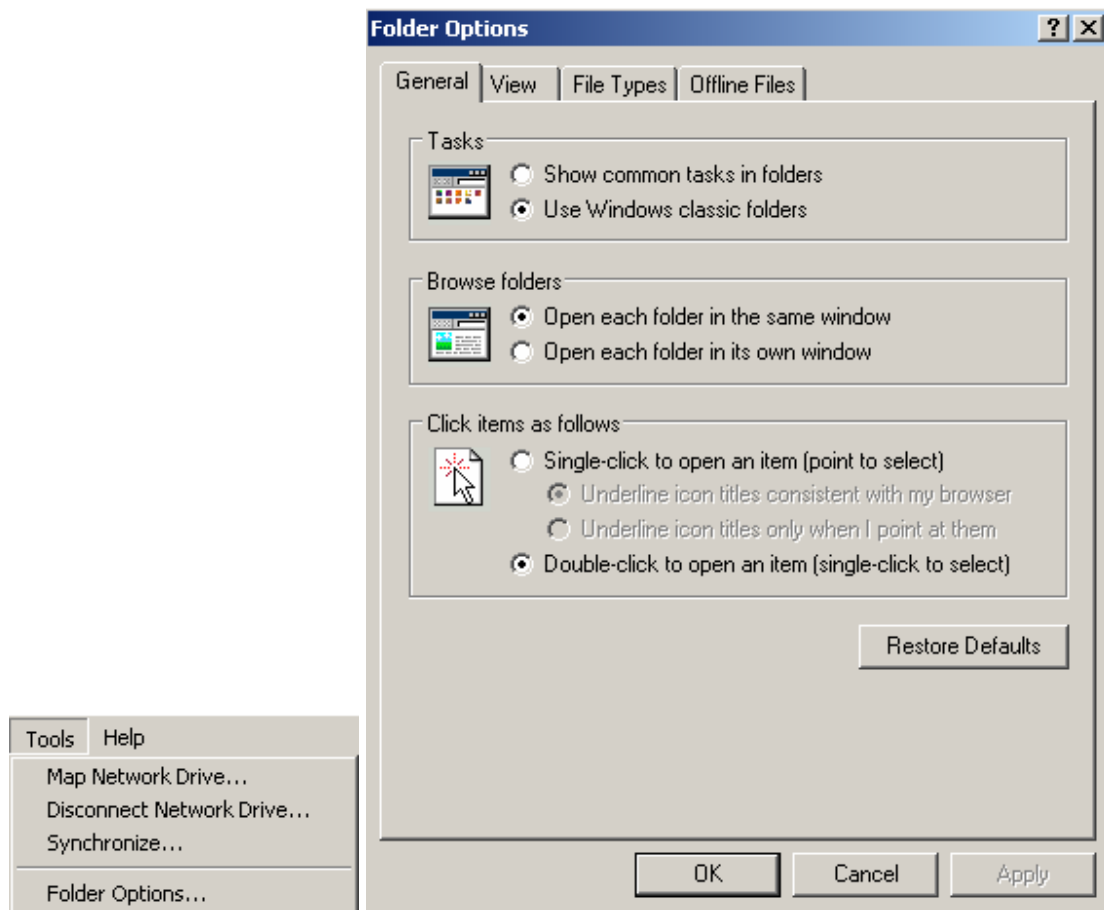
6. Να χρησιμοποιήσετε τις επιλογές File και New και να δημιουργήσετε τη δομή των καταλόγων (folders, directories) που περιέχεται στην **Εικόνα 3**. Σημειώνεται ότι Arithm_Mitrowou μπορεί να είναι ο Αριθμός Μητρώου σας (αν διαθέτετε), ή ο αριθμός της

ταυτότητάς σας (αν τον θυμάστε), ή τέλος πάντων ένας τυχαίος αριθμός που θέλετε εσείς.

5.2. Εξάσκηση με τον Windows XP Explorer

1. Να δημιουργήσετε στο δίσκο **C** ένα φάκελο με όνομα **ASKHSEIS**.
2. Να δημιουργήσετε κάτω από το φάκελο **ASKHSEIS**, τρεις άλλους φακέλους με ονόματα: **Arxeia_Word**, **Arxeia_Excel** και **Arxeia_PowerPoint**.
3. Να δημιουργήσετε σε κάθε ένα από τους τρεις αυτούς φακέλους από δύο αντίστοιχα αρχεία, δηλαδή **α)** στο φάκελο Word δύο αρχεία του word με ονόματα **Doc1**, **Doc2**. **β)** στο φάκελο Excel δύο αρχεία του Excel με ονόματα **Xls1**, **Xls2** και **γ)** στο φάκελο PowerPoint δύο αρχεία του PowerPoint, με ονόματα **Pow1**, **Pow2**. Τα αρχεία που θα δημιουργήσετε δεν χρειάζεται να έχουν αξιόλογο περιεχόμενο, απλώς δυο τρεις λέξεις το κάθε ένα.
4. Να δημιουργήσετε κάτω από το φάκελο **ASKHSEIS** ακόμη ένα φάκελο με όνομα **Arxeia_Diafora**.
4. Να αντιγράψετε στο φάκελο **Arxeia_Diafora** διάφορα αρχεία από άλλους δίσκους και φακέλους του υπολογιστή σας.
5. Να πάτε σε κάθε ένα από τους τρεις πρώτους φακέλους που δημιουργήσατε (**Arxeia_Word**, **Arxeia_Excel** και **Arxeia_PowerPoint**), να ανοίξετε κάθε αρχείο με το κατάλληλο πρόγραμμα και να το σώσετε στον ίδιο φάκελο με ένα νέο όνομα (**DocNew1**, **DocNew2**, **XlsNew1**, **XlsNew2**, **PowNew1**, **PowNew2**), έτσι ώστε να διατηρήσετε τα προηγούμενα αρχεία.
6. Να μεταφέρετε (όχι αντιγραφή, αλλά μεταφορά, move) όλα τα νέα αρχεία στον κατάλογο **Arxeia_Diafora**.
7. Να μεταβείτε στο φάκελο **Arxeia_Diafora** και να παρουσιάσετε το περιεχόμενό του με επιλογές από την από την επιλογή **View** του μενού.
8. Να χρησιμοποιήσετε την επιλογή του μενού **Tools | Folder Options (Εικόνα 4)**. Στη συνέχεια να χρησιμοποιήσετε τις κάρτες General και View και να κάνετε διάφορες

ρυθμίσεις για το συγκεκριμένο φάκελο που βρίσκεστε (**Arxeia_Diafora**). Να καταλήξετε με τους τρόπους που νομίζετε ότι σας εξυπηρετούν.

Εικόνα 4 Η επιλογή του μενού Tools | Folder options

9. Αφού δοκιμάσετε τις διαφορετικές ρυθμίσεις και έχετε επιλέξει αυτές που σας εξυπηρετούν να τις καθιερώσετε **Apply to All Folders** για όλους τους καταλόγους και δίσκους του υπολογιστή σας.

5.3. Εφαρμογές στον πίνακα ελέγχου

1. Να δημιουργήσετε συντόμευση (shortcut) στην επιφάνεια εργασίας σας, η οποία να σας οδηγεί στον υποκατάλογο (subfolder, subdirectory) που δημιουργήσατε, με όνομα **Student** στο δίσκο C.

2. Να μελετήσετε τις λειτουργίες του πίνακα ελέγχου (Control Panel) με την ακολουθία των επιλογών **Start | Settings | Control Panel (Εικόνες 12 & 13)**.

3. Να επιχειρήσετε να τροποποιήσετε τις ρυθμίσεις που αναφέρονται στο παραθυρικό

περιβάλλον (εμφάνιση) με χρήση της λειτουργίας **Display**

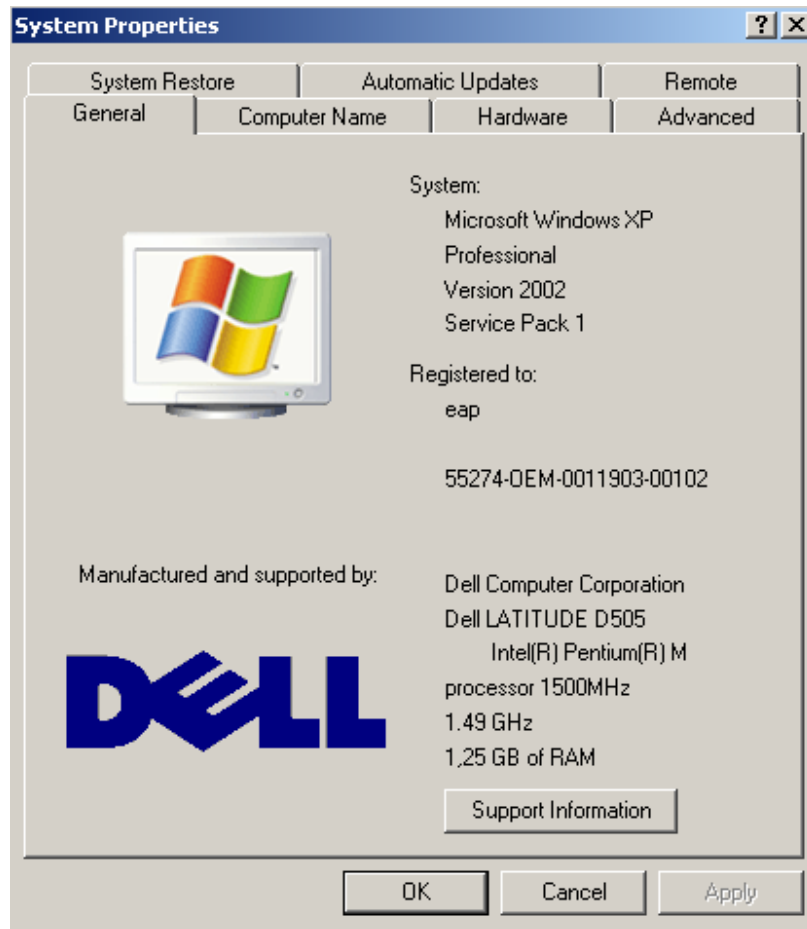
4. Να ενεργοποιήσετε ένα **screen saver** της αρεσκείας σας.

5. Να διερευνήσετε μέσω της λειτουργίας **System** του Control Panel το είδος του επεξεργαστή και την ποσότητα της μνήμης (RAM) του υπολογιστικού συστήματος που χρησιμοποιείτε. Το ίδιο μπορεί να γίνει και με χρήση του εικονιδίου **My computer**

(ή όπως εμφανίζεται στο λειτουργικό σύστημα που διαθέτετε) στη συνέχεια

δεξιά κλικ και επιλογή properties. Θα εμφανισθεί ένα πλαίσιο όπως αυτό της **Εικόνας 5**.

Εικόνα 5 Οι ιδιότητες του συστήματος. Φαίνονται η διαθέσιμη RAM και ο τύπος του επεξεργαστή

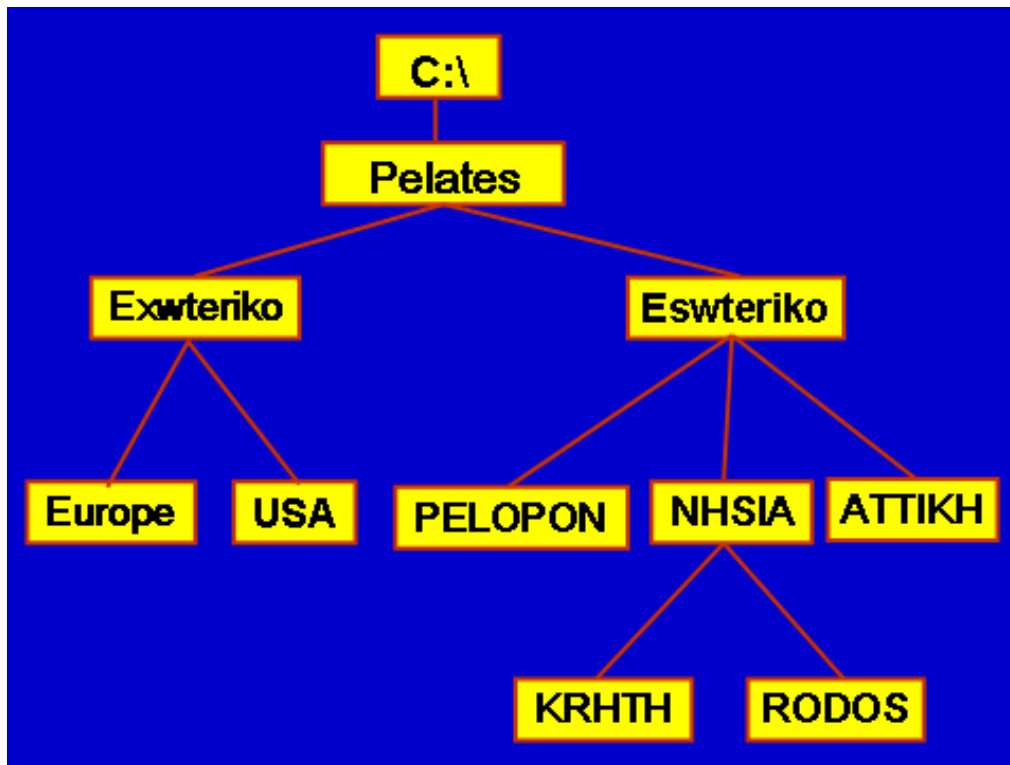
6. Να εξετάσετε το περιβάλλον του δικτύου με την επιλογή **My Network Places**

που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας.

5.4. Ασκήσεις πρακτικής στα αρχεία

1. Να δημιουργήσετε στο δίσκο **C** τη δομή των καταλόγων της **Εικόνας 6**.

Εικόνα 6. Η δομή των καταλόγων που θα δημιουργήσετε κάτω από τη ρίζα του δίσκου C

2. Να μετονομάσετε του καταλόγους της δομής ως εξής:

- από **Europe** σε **Asia**
- από **USA** σε **Brazil**

3. Να χρησιμοποιήσετε το πρόγραμμα **WordPad** και να δημιουργήσετε ένα αρχείο που περιέχει τα στοιχεία σας με την ακόλουθη μορφή:

☐ Επίθετο:	Φωκά
☐ Όνομα:	Ασπασία
☐ Τμήμα:	Διοίκηση Επιχειρήσεων
☐ Έτος:	1ο
☐ Μάθημα:	Πληροφοριακά Συστήματα
☐ Μέρα-Ώρα:	Πέμπτη, 11:00 – 13:00

4. Να αποθηκεύσετε τις παραπάνω πληροφορίες (**File | Save**) με το όνομα **Dedomena.doc** στον κατάλογο **ΑΤΤΙΚΗ**.
5. Να Αλλάξετε το όνομα του αρχείου, από **Dedomena.doc** σε **Proswpika.doc**
6. Να δημιουργήσετε μέσα στον υποκατάλογο **NHSIA** τον υποκατάλογο **KERKYRA**.
7. Να **αντιγράψετε** το αρχείο **Dedomena.doc** στον υποκατάλογο **KERKYRA**.
8. Να αλλάξετε το όνομα του υποκαταλόγου **KERKYRA** σε **ΧΙΟΣ**.
9. Να βρείτε όλα τα αρχεία του υποκαταλόγου **Windows** που το όνομά τους αρχίζει από **Win** και έχουν την κατάληξη **.exe**
10. Να αντιγράψετε όλα τα αρχεία που βρέθηκαν από την παραπάνω αναζήτηση στον υποκαταλόγο **KRHTH**.
11. Να αντιγράψετε όλα τα αρχεία του δίσκου **C** που έχουν την κατάληξη **.bmp** στον κατάλογο **Asia**.
12. Να αντιγράψετε όλα τα αρχεία του δίσκου **C** που έχουν την κατάληξη **.txt** στον κατάλογο **Brazil**.
13. Να διαγράψετε τους υποκαταλόγους **Brazil** και **Asia**.

Βιβλιογραφία

- ▶ Andy Rathbone, *Windows XP For Dummies, For Dummies*, 2nd edition, 2004.
- ▶ Charlie Russel, Sharon Crawford, Microsoft Windows Team, *Microsoft Windows XP Professional Resource Kit*, Microsoft Press, 3rd edition, 2005.
- ▶ Ed Bott, Carl Siechert, Craig Stinson, *Microsoft Windows XP Inside Out*, Microsoft Press, 2nd edition, 2004.
- ▶ Harry L. Phillips, *New Perspectives on Microsoft Windows XP Professional for Power Users, Update Edition*, Course Technology, 2nd edition, 2005.
- ▶ Jerry Joyce, Marianne Moon, *Microsoft Windows XP Plain & Simple*, Microsoft Press, 2nd edition, 2004.
- ▶ Joli Ballew, *Microsoft Windows XP: Do Amazing Things*, Microsoft Press, 2003.
- ▶ Lisa Ruffolo, June Jamrich Parsons, Dan Oja, Joan Carey, *New Perspectives on Microsoft Windows XP Comprehensive, 2005 Service Pack 2 Update*, Course Technology, 2nd edition, 2005.
- ▶ Microsoft Corporation, *ALS Microsoft Windows XP Professional*, Microsoft Press, Package edition, 2002.
- ▶ Online Training Solutions Inc., *Microsoft Windows XP Step by Step*, Microsoft Press, 2nd edition, 2004.
- ▶ Paul McFedries, *Microsoft Windows XP Unleashed*, Sams, 2005.
- ▶ Robert Cowart, Brian Knittel, *Special Edition Using Microsoft Windows XP Professional*, Que, 3rd edition, 2004.

- ▶ Shelley O'Hara, *Easy Microsoft Windows XP*, Que, 4th edition, 2005.
- ▶ Suzanne Weixel, *Learning Microsoft Windows XP*, Prentice Hall, 2002.
- ▶ Ελευθέριος Α. Παπαθανασίου, *Στοιχεία Υπολογιστικών Συστημάτων*, Εκδόσεις Μπένου, 3^η έκδοση, 2003.